

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД

КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

2 0 1 6 ГОДИНА

гр. Варна

Съдържание

	Страница
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за всеобхватния доход	3
Отчет за финансовото състояние	4
Отчет за паричните потоци	6
Отчет за промените в собствения капитал	7
Приложения към финансовия отчет	8

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До АКЦИОНЕРИТЕ
на „ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ“ АД
гр. Варна

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на „Пътища и пътни съоръжения“ АД и неговото дъщерно дружество („Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2016 г. и консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2016 г. и нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независим финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на консолидирания доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС), издадени на 29.11.2016 г./утвърдени от нейния Управителния съвет на 29.11.2016 г. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови нейната дейност, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет. Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне

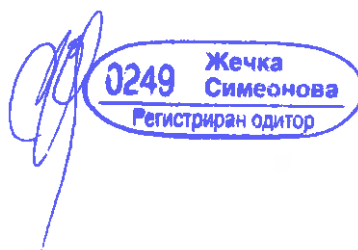
— получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Жечка Димитрова Симеонова
Регистриран одитор

ул. „Топола“ № 15
гр. Варна

29 юни 2017 година

ЕИК: 103280334

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември 2016 година

	Приложение	2016 BGN' 000	2015 BGN' 000 преизчислен реклафициран
Приходи	4	21 024	43 623
Други доходи	5	1 660	490
Промени в запасите от готова продукция и незавършено производство		(514)	(470)
Разходи за суровини и материали	6	(6 820)	(12 212)
Разходи за външни услуги	7	(6 128)	(18 691)
Разходи за персонала	8	(3 416)	(3 976)
Разходи за амортизация	15,16,17	(1 877)	(2 820)
Обезценка на активи	9	(312)	(164)
Други разходи	10	(1 010)	(1 518)
Балансова стойност на продадените стоки		(2 302)	(3 057)
Печалба от оперативна дейност		305	1 205
Финансови приходи	11	63	101
Финансови разходи	12	(274)	(464)
Финансови (разходи)/приходи, нетно		(211)	(363)
Дял от печалбата на асоциирани и съвместни дружества	18	55	603
Печалба преди данъчно облагане		149	1 445
Разходи за данъци	13	(14)	(103)
Печалба за периода		135	1 342
Друг всеобхватен доход:			
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
Последващи оценки на пенсионни планове с дефиниран доход		38	(21)
Друг всеобхватен доход за периода	14	38	(21)
Общо всеобхватен доход за периода		173	1 321

Печалба за периода, отнасяща се за

Притежателите на собствен капитал на дружеството - майка		130	1 302
Неконтролиращо участие		5	40
Общ всеобхватен доход за периода, отнасящ се до			
Притежателите на собствен капитал на дружеството - майка		168	1 281
Неконтролиращо участие		5	40
Доходи на акция:	BGN 25	1.43	14.3

22 май 2017 г.

Управител:

инж. Росен Колелиев

Регистриран одитор:

0249 Жечка Симеонова
 Регистриран одитор
 29 юни 2017 г.

Гл. счетоводител (съставител):

Снежана Калова

Приложенията, представени на страници от 8 до 110, са неразделна част от този финансов отчет

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ“ АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

ЕИК: 103280334

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2016 година

АКТИВИ	Приложение	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000 преизчислен реклафициран	01.01.2015 BGN'000 преизчислен реклафициран
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	15	24,674	25,347	27,499
Инвестиционни имоти	16	2,455	2,555	2,137
Нематериални активи	17	32	28	31
Инвестиции в асоциирани и съвместни дружества	18	1,617	1,581	980
Финансови активи на разположение за продажба	19	9	9	15
Дългосрочни вземания от свързани лица				533
Други дългосрочни вземания	20	106	201	
Отсрочени данъчни активи	27	138	171	308
		<u>29,031</u>	<u>29,892</u>	<u>31,503</u>
Текущи активи				
Материални запаси	21	3,964	5,682	6,695
Краткосрочни вземания от свързани лица	22	3,828	8,461	8,927
Търговски и други вземания	23	1,896	3,881	3,874
Парични средства и парични еквиваленти	24	392	509	406
		<u>10,080</u>	<u>18,533</u>	<u>19,902</u>
ОБЩО АКТИВИ		<u>39,111</u>	<u>48,425</u>	<u>51,405</u>
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ				
СОБСТВЕН КАПИТАЛ				
Капитал, отнасящ се към притежателите на собствения капитал на дружеството - майка				
Регистриран капитал		91	91	91
Резерви		27,410	26,220	25,418
Натрупана печалба		621	1,647	1,158
	25	<u>28,122</u>	<u>27,958</u>	<u>26,667</u>
Неконтролиращо участие		243	319	279
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		<u>28,365</u>	<u>28,277</u>	<u>26,946</u>
ПАСИВИ				
Нетекущи задължения				
Задължения по финансов лизинг	26	644	1,010	1,298
Отсрочени данъчни пасиви	27	687	706	744
Безвъзмездни средства предоставени от държавата	28	1,201	1,272	1,451
Задължения към персонала при пенсиониране	29	220	236	174
Други дългосрочни задължения	30	153	12	545
Провизии	36.1	118	108	82
		<u>3,023</u>	<u>3,344</u>	<u>4,294</u>

Приложенията, представени на страници от 8 до 110, са неразделна част от този финансов отчет

ЕИК: 103280334

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2016 година
(продължение)

	Приложение	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000 преизчислен реклафициран	01.01.2015 BGN'000 преизчислен реклафициран
Текущи задължения				
Краткосрочни заеми	31	650	1 744	3 200
Краткосрочна част на дългосрочните заеми				1 871
Краткосрочна част на задължения по финансов лизинг	26	505	490	759
Краткосрочни задължения към свързани лица	32	4 624	5 879	2 720
Търговски и други задължения	33	1 316	7 372	10 402
Задължения към персонала и осигурители	34	348	430	411
Данъчни задължения	35	280	889	802
		<u>7 723</u>	<u>16 804</u>	<u>20 165</u>
ОБЩО ПАСИВИ		<u>10 746</u>	<u>20 148</u>	<u>24 459</u>
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ				
		<u>39 111</u>	<u>48 425</u>	<u>51 405</u>

22 май 2017 г.

Управител:

инж. Росен Колелчев

Регистриран одитор:

Гл. счетоводител (съставител):

Снежана Калова

Приложенията, представени на страници от 8 до 110, са неразделна част от този финансов отчет

ЕИК: 103280334

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 декември 2016 година

Приложение	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти и други дебитори	28 301	52 771
Плащания на доставчици и други кредитори	(20 237)	(37 966)
Плащания, свързани с персонала	(3 847)	(4 136)
Възстановени/(платени) данъци върху печалбата	44	(37)
Възстановени/(платени) данъци и такси (без данъци върху печалбата)	(1 526)	(2 603)
Постъпили/(платени) лихви, комисионни	(62)	(110)
Концесионни възнаграждения	(105)	(14)
Други постъпления/(плащания)	(200)	(431)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	2 368	7 474
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Плащания за придобиване на имоти, машини и съоръжения	(658)	(1 073)
Плащания за придобиване на нематериални активи	(4)	
Предоставени заеми	(147)	(2 697)
Възстановени предоставени заеми	91	1 371
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	7	209
Получени лихви		20
Нетни парични потоци, използвани в инвестиционна дейност	(711)	(2 170)
Парични потоци от финансова дейност		
Получени заеми	9 662	920
Погасени заеми	(10 639)	(4 835)
Плащания по договори за финансов лизинг	(603)	(1 040)
Платени лихви, дивиденди, такси и други	(193)	(240)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност	(1 773)	(5 195)
Нетно (намаление)/увеличение на наличностите през годината	(116)	109
Нетен ефект от промяна на валутните курсове	(1)	(6)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	509	406
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	392	509

24

22 май 2017 г.

Управител:

инж. Росен Копелчев

Регистриран одитор:

0249 Жечка Симеонова
Регистриран одитор
29 юни 2017 г.

Гл. счетоводител (съставител):

Снежана Калова

Приложенията, представени на страници от 8 до 110, са неразделна част от този финансов отчет

БИК: 103280334

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31 декември 2016 година

	Капитал	Общи резерви	Други резерви	Натрупана печалба	Общо собствен капитал	Неконтрол иращо участие	Общо собствен капитал
Салдо на 01 януари 2015 година	91	9	25,409	1,222	26,731	279	27,010
Промени в счетоводната политика				(64)	(64)		(64)
Салдо на 01 януари 2015 година (преизчислено)	91	9	25,409	1,158	26,667	279	26,946
Промени в собствения капитал за 2015 година							
Разпределение на печалбата			776	(776)			
Общо всеобхватен доход за периода, в т.ч.:				1,281	1,281	40	1,321
- печалба за периода				1,302	1,302	40	1,342
- друг всеобхватен доход за периода				(21)	(21)		(21)
Други изменения			26	(16)	10		10
Салдо на 31 декември 2015 година	91	9	26,211	1,647	27,958	319	28,277
Салдо на 01 януари 2016 година	91	9	26,211	1,647	27,958	319	28,277
Промени в собствения капитал за 2016 година							
Дивиденди						(80)	(80)
Разпределение на печалбата			1,190	(1,190)			
Общо всеобхватен доход за периода, в т.ч.:				168	168	5	173
- печалба за периода				130	130	5	135
- друг всеобхватен доход за периода				38	38		38
Други изменения				(4)	(4)	(1)	(5)
Салдо на 31 декември 2016 година	91	9	27,401	621	28,122	243	28,365

22 май 2017 г.

Управител:

инж. Росен Колелиев

Регистриран одитор:

0249 Жечка Симеонова
Регистриран одитор

29 юни 2017 г.

Гл. счетоводител (съставител):

Снежана Калова

Приложенията, представени на страници от 8 до 110, са неразделна част от този финансов отчет

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Групата включва следните дружества:

“Пътища и пътни съоръжения” АД (дружество-майка) е търговско дружество регистрирано по фирмено дело № 3877/1998 г. на Варненски окръжен съд. Дружеството е със седалище и адрес на управление: България, гр. Варна, ул. “Д-р Пюсдюлиев” № 3.

Дружества в групата

Дъщерните дружества в Групата са:

„Пътища и мостове“ ЕООД – търговско дружество, регистрирано в България със седалище и адрес на управление – гр. Варна, ул. “Д-р Пюсдюлиев” № 3.

Дъщерното дружество „Пътища и мостове“ ЕООД има участие следното дъщерно дружество:

„Промислено и гражданско строителство“ ООД - търговско дружество, регистрирано в България със седалище и адрес на управление – гр. Варна, бул. „Цар Освободител“ 88.

Съгласно пар. 4, буква „а“ от Международен стандарт за финансово отчитане 10 „Консолидирани финансови отчети“ „Пътища и мостове“ ЕООД не съставя консолидиран финансов отчет и консолидиран доклад за дейността.

Съвместни дружества, регистрирани в България

Към 31.12.2016 г. Групата притежава съвместен контрол в следните дружества, създадени съгласно Закона за задълженията и договорите:

„БРЛ“ ООД – съвместно дружество, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Костенец“ 12;

„Си Холд“ ООД – съвместно дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Варна, ул. „Д-р Николай Коларов“ 3;

Консорциум „Претоварна станция за отпадъци – Несебър“ – съвместно дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Варна

ДЗЗД „Етър“ – съвместно дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Варна

ДЗЗД „Хелиос ПМ“ – съвместно дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Варна

ДЗЗД „ПС – ПМ 2013“ – съвместно дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Варна

ДЗЗД „Североизток груп“ – съвместно дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Варна

ДЗЗД „Антична сердика“ – съвместно дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Варна

ДЗЗД „Бургас яхт“ – съвместно дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Велико Търново

Асоциирани дружества, регистрирани в България

„Пътни строежи Варна“ АД – асоциирано дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Варна

„Пътища и мостове – ПРО“ ООД– асоциирано дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Провадия, ул. „Стефан Караджа“ 29, вх. Б, ет. 3, ап. 6;

„Пътно поддържане - Велико Търново“ ООД– асоциирано дружество, със седалище и адрес на управление: с. Леденик, ул. „Шеста“ 473;

„Добрич 2011“ ООД – асоциирано дружество, със седалище и адрес на управление: гр. Добрич, ул. „Отец Паисий“ 15, ет. 3.

1.1. Собственост и управление на дружеството – майка

Участието в акционерния капитал на “Пътища и пътни съоръжения” АД към 31.12.2016 г. е разпределено както следва:

Акционери	Участие в капитал - %
Физически лица	100

Дружеството има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от 3 членове към 31.12.2016 г.:

инж. Росен Иванов Колелиев – Председател на Съвета на директорите

инж. Драгомир Иванов Драганов – Член на Съвета на директорите
инж. Борислав Господинов Нейков - Член на Съвета на директорите
Дружеството се представлява от инж. Росен Иванов Колелиев – Изпълнителен директор.

1.2. Структура на групата

Към 31 декември структурата на Групата включва “Пътища и пътни съоръжения” АД като дружество – майка и посочените по-долу дружества:

Дъщерни дружества

	31.12.2016	31.12.2015
	Участие	Участие
Дружества в България	%	%
„Пътища и мостове” ЕООД	100	100

„Пътища и мостове“ ЕООД има участие в следните дъщерни дружества:

	31.12.2016	31.12.2015
	Участие	Участие
Дружества в България	%	%
„Промислено и гражданско строителство” ООД	60	60

1.3 Предмет на дейност на дружествата от Групата

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- „Пътища и пътни съоръжения” АД - отдаване под наем на дълготрайни активи;
- „Пътища и мостове” ЕООД, гр Варна - строителство, реконструкция, ремонт и поддържане на пътища и пътни съоръжения, градски комуникации и инфраструктурите около тях, проектна, инженерингова и търговска дейност, производство на инертни материали, производство на бетон и вибропресовани цветни и сиви бетонови изделия, услуги с всички видове строителна и друга техника, превоз на материали.
- „Промислено и гражданско строителство” ООД – строителство, реконструкция и

ремонт на жилищни и промишлени обекти и съоръжения – изпълнение на строежи от първа група – от втора до пета категория по Закона за устройство на територията.

1.4. Финансови отчети

Настоящият финансов отчет е консолидиран за дружеството - майка. Той обхваща информация за текущия и предходния отчетен период – 2016 и 2015 г.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на “Пътища и пътни съоръжения” АД е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянен комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2016 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз /ЕК/.

Групата прилага всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, създадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са уместни за неговата дейност.

За текущата финансова година са влезли в сила нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО. Приетите от Комисията на Европейския съюз нови или ревизирани стандарти и/или тълкувания, за които най-късната дата за прилагане съгласно регламентите на комисията е датата, на която започва първата финансова година след 31 декември 2015 година, са следните:

- Изменение на МСС 1 "Представяне на финансови отчети" – Инициатива за оповестяване (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 - приет от ЕК). Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на

определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите;

- Изменения на различни стандарти Подобрения на МСФО (цикъл 2012-2014), произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 5 "Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности", МСФО 7 "Финансови инструменти: оповестяване", МСС 19 "Доходи на наети лица" и МСС 34 "Междинно финансово отчитане") основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (измененията са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 - приети от ЕК).

- Изменения на МСФО 10 "Консолидирани финансови отчети", МСФО 12 "Оповестяване на дялове в други предприятия" и МСС 28 "Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия": Прилагане на изключението за консолидация (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 - приет от ЕК). Тази промяна възниква във връзка с уточненията относно възможността за освобождаване от консолидация – основно за:
1) дали едно инвестиционно дружество следва да отчита едно дъщерно дружество по справедлива стойност когато дъщерното дружество предоставя инвестиционни услуги на трети лица; 2) взаимодействието между промените за инвестиционни дружества и освобождаването от необходимостта за изготвяне на консолидиран финансов отчет според МСФО 10 Консолидирани финансови отчети; 3) дали едно не-инвестиционно дружество трябва да разгръща отчитането по справедлива стойност на свои съвместни или асоциирани дружества, които са инвестиционни дружества;

- Изменение на МСС 16 "Имоти, машини и съоръжения" и МСС 38 "Нематериални активи" - Изясняване на допустимите методи за амортизация (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 - приет от ЕК). Това разяснение уточнява, че методът за амортизация на един актив на база съотношение спрямо очакваните приходи, в чието генериране той участва, не се приема за подходящ амортизационен метод за измерването на ползите, които се консумират от използването този актив (освен в много редки случаи, по изключение);

- Изменение на МСС 16 "Имоти, машини и съоръжения" и МСС 41 "Земеделие" - Земеделие: растения - носители (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 - приет от ЕК). Тази промяна въвежда подхода за оценяване и отчитане на плододайни насаждения (растения) на принципа на имотите, машините и съоръженията (ИМС) по реда на МСС 16 "Имоти, машини и съоръжения", а не съгласно МСС 41 "Земеделие" (по цена на придобиване и с възможност за прилагане на модела на преоценената стойност, след навлизане в плододайна възраст), тъй като тяхното участие в селскостопанското производство е сходно с тяхното (ИМС) в индустриалното производство;

- Изменение на МСС 27 "Консолидирани и Индивидуални финансови отчети" - Метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 - приет от ЕК). С тази промяна е възстановена опцията в МСС 27 "Консолидирани и Индивидуални финансови отчети" за оценяване и отчитането по метода на собствения капитал на инвестициите в дъщерни, асоциирани и съвместни дружества в самостоятелните финансови отчети;

- Изменение на МСФО 11 "Съвместни предприятия" - Счетоводно отчитане на придобиване на участия в съвместна дейност (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 - приет от ЕК). Това допълнение основно уточнява, че при придобиването от страна на инвеститор на дялове в съвместна дейност, която по съдържание представлява бизнес, следва да се прилагат изискванията и правилата на МСФО 3 "Бизнес комбинации";

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2016 г., няколко нови стандарта и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството:

- МСФО 9 "Финансови инструменти" (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 - приет от ЕК. Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замени изцяло МСС 39 "Финансови инструменти: признаване и оценяване". Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането и фаза 3 Методология на определяне на обезценката. МСФО 9 установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. Също така са подобрени

изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Предприятия, прилагащи МСС 39, ще могат да приемат като политика тази опция, а също така, те ще могат да продължат да прилагат изискванията за счетоводното отчитане на хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция според изискванията на МСС 39, дори и след като МСФО 9 влезе в сила.;

- МСФО 15 "Приходи от договори с клиенти" (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. - приет от ЕК). Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 "Приходи" и МСС 11 "Договори за строителство". Водещият принцип на новия стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди;

- МСФО 7 (променен) "Финансови инструменти: Оповестяване" – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 "Финансови инструменти" (в сила за годишни периоди от 01 януари 2018 г. - не е приет от ЕК). Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 "Финансови инструменти: признаване и оценяване" към МСФО 9 "Финансови инструменти" (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;

- МСФО 14 "Разчети за регулаторни отсрочени сметки" (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. - ЕК реши да не започва процеса по утвърждаване на този междинен стандарт и да чака окончателния му вариант). Този стандарт е нов и служи като междинен стандарт, приложим само за предприятия, които ще преминават към МСФО като отчетна рамка за първи път, с действие до приключването на проекта за нов всеобхватен стандарт, който ще адресира такъв тип регулирани дейности. Не се прилага от предприятия вече преминали към МСФО.

- МСФО 16 "Лизинги" (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. - не е приет от ЕК). Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент МСС 17 "Лизинг". Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизингите при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив „право на ползване“, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори. Това е и съществена промяна в отчетната практика. При лизингодателите не би имало съществени промени и те биха продължили да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, по-подробен анализ на условията на договорите им следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях да настъпят основания за прекласификация на лизинговите сделки.;

- Изменения на МСФО 10 "Консолидирани финансови отчети" и МСС 28 "Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия" - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие - отложени за неопределено време. Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 "Консолидирани финансови отчети" и на МСС 28 "Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия" (ревизиран 2011 г.) в случаите на трансакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при трансакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато

транзакциите по същество са продажба или вноса на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 "Бизнес комбинации" – печалбата или загубата се признава изцяло;

- Изменения на МСС 7 "Отчет за паричните потоци" - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди, започващи на или след от 1 януари 2017 г. – не е приет от ЕК). Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията предоставяна на ползвателите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на дружеството;

- Изменения на МСС 12 "Данъци върху дохода" – относно признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби (в сила за годишни периоди, започващи на или след от 1 януари 2017 г. - не са приети от ЕК);

- Разяснение на МСФО 15 "Приходи от договори с клиенти" – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. - не са приети от ЕК – МСФО 15 "Приходи от договори с клиенти" заменя МСС 18 "Приходи" и МСС 11 "Договори за строителство" и свързаните с тях разяснения и въвежда нов модел за признаване на приходите на базата на контрол; изясняват се някои изисквания и се предвиждат допълнителни междинни облекчения за фирмите, които прилагат новия стандарт; тези допълнения не променят заложените принципи на стандарта, а разясняват как тези принципи да бъдат приложени;

- Промени в МСФО 2 "Плащане на базата на акции" - в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. - не са приети от ЕК – разяснява как да се осчетоводят определени видове разплащания на базата на акции; тези промени касаят ефекта от условията на придобиване и непридобиване върху определяне на паричните разплащания на базата на акции, промяна в сроковете и условията на плащанията, която засяга класифицирането на транзакцията от сделка, уредена в брой, на сделка, уредена с инструменти на собствения капитал;

- Промени в МСФО 4: Прилагане на МСФО 9 "Финансови инструменти" с МСФО 4 "Застрахователни договори" - не са приети от ЕК - в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. – дават се насоки за представянето на временните счетоводни резултати от различието в датата на влизане в сила на МСФО 9 "Финансови инструменти" и предстоящия стандарт за застрахователни договори; допуска се лицата, чията основна дейност е свързана със застраховане, да не спазват изискванията на МСФО 9 "Финансови инструменти" до 2021 г. – т.нар. временно изключение; разрешава се на всички издатели на

застрахователни полици да признават в други общи приходи, независимо печалба или загуба, резултата, който би възникнал при прилагането на МСФО 9 "Финансови инструменти" преди влизането в сила на новия стандарт за застрахователни договори;

- Изменения на различни стандарти (цикъл 2014-2016) "Подобрения в МСФО" - в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г. и 1 януари 2018 г. – не са приети от ЕК;

- КРМСФО Разяснение 22 "Сделки с чуждестранна валута и авансови възнаграждения" - в сила за годишни периоди от 1 януари 2018 г.- не са приети от ЕК - определят се изискванията за това какъв валутен курс да се използва при предварителни разплащания в чужда валута;

- Промени в МСС 40 "Инвестиционни имоти" - Трансфери на инвестиционни имоти - в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. – не са приети от ЕК - поправка изяснява трансфера от и към инвестиционни имоти; промяната в предназначението на даден имот трябва да бъде съпроводена с доказателства; Съветът по МСС потвърждава, че промяна в намеренията за използване на даден имот не е достатъчна причина за неговия трансфер.

Дружествата в Групата не прилагат с по-ранна дата нови стандарти, промени в стандартите и разясненията, за които е дадена такава възможност в регламентите на Комисията.

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви по тяхната справедлива или друга стойност, както това е посочено на съответните места.

Приложението на МСФО изисква от ръководството да приложи някои приблизителни счетоводни оценки и предположения при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвянето на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

Групата води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

2.2. Консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка, дъщерните дружества, съвместните дружества и асоциираното дружество, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията за оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества е избран методът на “пропорционален дял в нетните активи”.

Финансовите отчети на дъщерните, съвместните и асоциираните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

Дружество-майка - Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества, в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружеството-майка е „Пътища и пътни съоръжения“ АД, България (Приложение 1).

Дъщерни дружества - дружества, включително предприятия, неюридически лица, в които дружеството-майка, пряко или косвено, притежава повече от половината от правата на глас и може да упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика. Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата.

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицираната съществени обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата

на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Придобиване на дъщерни дружества

При придобиване на дъщерно дружество от Групата се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Цената на придобиване включва справедливата стойност към датата на размяната, на предоставените активи, възникналите или поети задължения и инструментите на собствен капитал, емитирани от придобиващото дружество, в замяна на получаване на контрола над придобиваното дружество, плюс всички разходи пряко отнасящи се към придобиването.

Придобитите разграничими активи и поети пасиви и условните задължения в бизнес комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на цената за придобиване на дъщерното дружество, над дела на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи, пасиви и условни задължения, се третира и признава като репутация.

Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поетипасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация.

Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес комбинацията, това превишение се признава директно в консолидирания отчет за всеобхватния доход на Групата в статията “печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”. Всяко неконтролиращо участие при бизнескомбинация се оценява на база метода “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество.

Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Отчитат се всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно дружество на същата база, както би било необходимо, ако директно се е била освободила от съответните активи или пасиви. Следователно, ако печалба или загуба, признати преди в друг всеобхватен доход, бъдат прекласифицирани към печалба или загуба от освобождаването от свързаните активи или пасиви, Групата прекласифицира печалбата или загубата от собствен капитал към печалба или загуба (като корекции от прекласификация);
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба” от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.

Всички вътрешно - групови сделки, разчети и нереализирани печалби, свързани със сделки между дружествата от Групата, се елиминират при консолидацията. Нереализираните загуби също се елиминират, освен ако съответната стопанска операция не дава основание за обезценката на прехвърлените активи. Където е необходимо, счетоводната политика на дъщерните предприятия се променена в съответствие с възприетата от Групата политика.

Дяловете на съдружници-трети лица, извън тези на собствениците на дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и консолидирания отчет за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”.

Дъщерните дружества са посочени в Приложение 1.

Съвместно дружество

Съвместното дружество е предприятие, в което две или повече страни имат съвместен контрол.

Съвместното предприятие има следните характеристики:

- страните са обвързани с договорно споразумение;
- договорното споразумение предоставя на две или повече от тези страни съвместен контрол върху предприятието.

Дългосрочните инвестиции в съвместни дружестваса представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност) намалена с натрупаните загуби от обезценка. Цената на придобиване представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията.

Притежаваните от Групата инвестиции в съвместни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).

При покупка и продажба на инвестиции в съвместни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Печалбата (загубата) от продажбата им се представя в „приходи (разходи) от операции с финансови активи” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).

В консолидирания финансов отчет инвестицията в съвместното предприятие се отчита по метода на собствения капитал.

Съвместните дружества са посочени в Приложение 1.

Асоциирани дружества- дружества, в които инвеститорът упражнява значително влияние.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на дружеството, в което е инвестирано, но не е контрол върху тази политика. Обичайно то е налице при притежаване, пряко или косвено от страна на инвеститора на дялове (акции) от 20% до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано.

За включването на асоциираните дружества в консолидирания финансов отчет се прилага методът на собствения капитал, според който инвестицията първоначално се отчита по цена на придобиване (себестойност), а впоследствие се преизчислява, за да отрази промените на дела на инвеститора в нетните активи на асоциираното дружество след придобиването. Инвестицията на Групата в асоциираните дружества включва и репутациите, идентифицирани при придобиването им, нетно от всяка призната обезценка.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора и спира да се включва чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора.

В консолидирания отчет за всеобхватния доход се признава делът на Групата в печалбата или загубата на асоциираното дружество след придобиването. Кумулативното движение след придобиването се коригира чрез намаление/увеличение на стойността на инвестицията. В случай, че участието на Групата в загубата на асоциираното дружество е равно или надхвърля размера на инвестицията на Групата в дружеството, заедно със съществуващи дългосрочни, необезпечени вземания от асоциираното предприятие, то тогава Групата не признава допълнителни загуби, освен в случаите когато Групата е поела задължение да извърши или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие.

Делът на Групата в промените, признати в друг всеобхватен доход от асоциираното дружество се признават от Групата в друг всеобхватен доход.

Ако Групата изгуби значително влияние над асоциирано дружество, тя отчита всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това асоциирано дружество на същата база, както би било необходимо, ако асоциираното дружество директно се е освободило от съответните активи или пасиви. Следователно, ако печалбата или загубата, признати преди в друг всеобхватен доход от асоциирано дружество, бъдат прекласифицирани към печалба или загуба от освобождаването от свързаните активи или пасиви, Групата прекласифицира печалбата или загубата от собствен капитал към печалбата или загубата (като корекция отпрекласификация).

Вътрешните разчети между Групата и асоциираното дружество не се елиминират. Нереализираните печалби от сделки между Групата и асоциираните й дружества се елиминират до размера на участието на Групата в асоциираното дружество;

нереализираните загуби също се елиминират освен ако стопанската операция не дава основание за обезценката на прехвърлените активи. Където е необходимо, счетоводната политика на асоциирани предприятия се променена в съответствие с възприетата от Групата политика.

Асоциираните дружества са посочени в Приложение 1.

2.2. Сравнителни данни

Групата изготвя през 2016 година за първи път финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО). Извършено е рекласифициране на сравнителните данни и е изготвен встъпителен консолидиран отчет за финансовото състояние към 01.01.2015 година. Рекласифицирани са данните в отчета за финансовото състояние към 31.12.2015 година.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на Групата е българският лев. От 01.01.1999 г. по силата на въведения в България валутен борд българският лев е с фиксиран курс към еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са

различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) в момента на възникването им.

2.4. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от групата и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (данък върху добавената стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Видовете приходи на Групата са представени в Приложения 4, 5 и 11.

Приходи се признават както следва:

При продажбите на стоки и продукция приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите от наеми се признават на линеен принцип за периода на наема.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата.

Приход от дивиденди се признава когато е установено правото да се получи плащането.

Приходите от дивиденди в дялове и ценни книжа се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) като финансови приходи.

Финансовите приходи се представят отделно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) и се състоят от: приходи от лихви, положителни курсови разлики, приходи от операции с финансови активи и приходи от участия.

Основните приходи на Групата са от строителна дейност.

Групата приема, че резултатът от договорите за строителство може да бъде предвиден надеждно.

Съгласно МСС 11 „Договори за строителство“, приходите и разходите по договорите за строителна дейност се признават за текущи, чрез съпоставяне етапа на изпълнение на договорната дейност спрямо края на отчетния период.

Договорите за строителство, сключени от Групата, са основно договори на база твърда цена. Няма договори, които обхващат няколко актива. Строителството на всеки актив се третира като отделен договор за строителство, съгласно МСС 11 „Договори за строителство“. Няма група от договори, които се третират като един договор за строителна дейност. Признаването на приходите и разходите става чрез отнасяне към етап на завършване на договора по метода „дял на завършено строителство“. Приходите по договора съответстват на разходите по договора, направени на етапа на завършването. Това води до отразяване на разходи, приходи и печалба, които могат да се отнесат към частта от завършената работа, съгласно подписан Протокол образец 19.

В случаите, когато Групата е направила разходи по договор, които се отнасят за бъдещи дейности на договора, същите се признават като актив при условие, че е вероятно те да бъдат възстановени. Подобни разходи представляват сума, дължима от клиента и се класифицират като незавършени работи по договора (незавършено строителство).

2.5. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се представят отделно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) и се състоят от: разходи от лихви, отрицателни курсови разлики, разходи от операции с финансови активи и други финансови разходи.

Банковите такси се третират като финансов разход.

2.6. Разходи по заеми

Разходите по заеми, които могат пряко да се отнасят към придобиването, строителството или производството на един актив, се включват в стойността на този актив. Такива разходи по заеми се капитализират като част от себестойността на актива, когато съществува вероятност те да доведат до бъдещи икономически изгоди и разходите могат

надеждно да се оценят. Другите разходи по заеми се признават като разход в периода, през който са извършени.

Отговарящ на условията актив е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

В степента, в която се заемат средства специално с цел получаване на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират по този актив, следва да се определи, като от действителните разходи, извършени по тези заеми през периода, се извади всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

В степента, в която средствата са заети общо и са използвани с цел получаване на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите за заеми, които могат да се капитализират, следва да се определи чрез прилагане на коефициент на капитализация към разходите по този актив. Коефициентът на капитализация следва да е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията актив. Размерът на разходите по заеми, които са капитализирани през един период, не следва да превишава размера на разходите по заеми, извършени през този период.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Капитализацията на разходите по заеми следва да се преустанови за удължените периоди, през които е прекъснато активното подобрене.

2.7. Имоти, машини и съоръжения

При първоначалното придобиване имотите, машините и съоръженията се отчитат по себестойност (цена на придобиване), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние.

Имотите, машините и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, намалена с размера на начислената амортизация и натрупаната загуба от обезценка /МСС 16–Имоти, машини и съоръжения/ - препоръчителен подход.

Последващите разходи се прибавят към балансовата стойност на актива или се отчитат като отделен актив, само когато се очаква, че Групата ще получи бъдещи икономически изгоди свързани с употребата на този актив и когато отчетната стойност на последващите разходи може да бъде достоверно определена. Всички други разходи за поддръжка и ремонт се отразяват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) в периода, в който са извършени.

Амортизацията се начислява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на имотите, машините и съоръженията. Амортизационната сума на всеки актив се определя след приспадане на остатъчната стойност на актива. Групата е определила нулева остатъчна стойност на активите в употреба. Амортизацията се отчита от момента, когато имотите, машините и съоръженията са готови и въведени в експлоатация. Амортизирането на актива се преустановява на по-ранната от датата, на която активът е класифициран като държан за продажба, съгласно МСФО 5 и датата, на която активът е отписан. Амортизацията не се преустановява когато активът е в престой или се извади от активна употреба, освен ако активът е изцяло амортизиран. Допуска се амортизационното отчисление да бъде нула, когато няма производство. Земята и разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения не се амортизират.

Групата прилага и така наречената “отделна амортизация на единични компоненти”, което изисква да изчислява отделно амортизацията на делимите компоненти на определена единица, които компоненти имат различен полезен живот или различна степен на потребление на икономически ползи. Всеки отделен компонент със значителна стойност спрямо общата стойност на актива, към който той се отнася, се амортизира отделно.

В амортизационния план се водят и напълно амортизирани активи до момента на прекратяване на тяхната употреба.

Амортизационната политика се спазва най-малко през един отчетен период. Дружествата в Групата преразглеждат амортизационната си политика към началото на всеки отчетен период.

Амортизацията на имотите, машините и съоръженията се начисляват като се прилага линеен метод. За част от машините амортизацията се начислява като се прилага функционален

метод на база производителността на активите. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е както следва:

Сгради	- 25 години
Съоръжения	- от 10 до 25 години
Машини и оборудване	- от 2 до 25 години
Транспортни средства	- от 4 до 10 години
Офис обзавеждане и други активи	- от 2 до 10 години

Определените срокове на полезен живот на имотите, машините и съоръженията се преразглеждат от ръководството на всяко дружество в Групата и респективно, и от дружеството-майка в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Имотите, машините и съоръженията се отписват от консолидирания финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и съоръжения” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активи на реда „Други доходи” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода). Частта от преоценъчния резерв, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към неразпределена печалба.

Балансовите стойности на имотите, машините и съоръженията подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се намалява до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и съоръженията е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава

обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, и превишението се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход(в печалбата или загубата за периода).

2.8. Биологични активи

Групата признава биологичен актив, когато и само когато:

- а) Групата контролира актива в резултат от предишни събития;
- б) вероятно е Групата да получи бъдещи икономически ползи, свързани с актива, и
- в) справедливата стойност или себестойността на актива може да бъде надеждно определена.

Биологичните активи се оценяват по цена на придобиване /себестойност/, намалена с размера на начислената амортизация, като се прилага МСС 16 Имоти, машини и съоръжения. В състава им се включват трайни насаждения.

Амортизацията се начислява в отчета за всеобхватния доход на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на биологичните активи. Амортизационната сума на всеки актив се определя след приспадане на остатъчната стойност на актива. Групата е определила нулева остатъчна стойност на активите в употреба. Амортизацията се отчита от момента, когато биологичните активи са готови и въведени в експлоатация. Амортизирането на актива се преустановява на датата, на която активът е отписан. Амортизацията не се преустановява когато активът е в престой или се извади от активна употреба, освен ако активът е изцяло амортизиран.

В амортизационния план се водят и напълно амортизирани активи до момента на прекратяване на тяхната употреба.

Амортизационната политика се спазва най-малко през един отчетен период. Усредненият полезен живот е както следва:

Трайни насаждения - 6 години

Определените срокове на полезен живот на биологичните активи се преразглеждат от ръководството на Групата в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Биологичните активи се отписват от финансовия отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на биологични активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активи на реда „Други доходи“ в отчета за всеобхватния доход.

2.9. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява превишението на цената на придобиване над дела на Групата в справедлива стойност на нетните разграничими активи, пасиви и условни задължения към датата на придобиване на дъщерно/асоциирано дружество. В консолидирания финансов отчет положителната репутация, придобита в бизнес комбинация първоначално се оценява по цена на придобиване, а последващо по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на нематериалните активи, а тази възникнала при придобиване на асоциирано дружество се включва към групата на “инвестициите в асоциирани предприятия”. Тя не се амортизира. Репутацията по придобиването на асоциирани дружества се тества за обезценка като част от общото салдо (стойност) на инвестицията. Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват в последствие. Печалбите или загубите от продажба на дадено дружество от Групата включва и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество.

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които се е очаквало бъдещи

стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход към позицията “разходи за амортизация”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи се представят в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2 до 7 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход(в печалбата или загубата за периода).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания финансов отчет когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активина реда „Други доходи” в консолидирания отчет за всеобхватния доход(в печалбата или загубата за периода).

2.10. Инвестиционни имоти

Групата класифицира имотите според предполагаемото им предназначение като:

- Ползвани за дейността имоти – отчитат се като имоти, машини и съоръжения по реда на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения;
- Имоти за продажба – отчитат се като материални запаси по реда на МСС 2 Материални запаси;

2.11. Финансови активи на разположение за продажба

Инвестициите (финансовите активи) на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие) (Приложение 2.22).

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията – (финансовия актив) (Приложение 2.22).

Последващо оценяване

Притежаваните от Групата инвестиции (финансови активи) на разположение за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност.

Притежаваните от Групата инвестиции, представляващи малцинствено участие в други дружества, които не се търгуват на активен пазар и за тях няма котировки на пазарни цени се оценяват и представят по себестойност.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (друг всеобхватния доход) и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция, като се посочват към статията “финансови приходи” или “финансови разходи”.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност при освобождаване (продажба) от инвестицията се представят в консолидирания отчет за собствения капитал (в печалбата или загубата за периода) като се посочват в статията „корекция от прекласификация” (Приложение 2.22).

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се признават като текущи приходи и представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи”.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение за продажба се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните финансови активи на разположение за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за обезценка, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (друг всеобхватен доход).

2.12. Материални запаси

Материалните запаси са текущи (краткотрайни) материални активи под формата на:

- материали, придобити главно чрез покупка и предназначени основно за влагане в производствения процес с цел произвеждане на продукция или услуги, или са обект на преки продажби, когато това се прецени от предприятието;
- продукция, създадена в резултат на производствен процес и предназначена за продажба;
- стоки, придобити главно чрез покупка и предназначени за продажба;
- незавършено производство, представляващо съвкупност от разходи, от които се очаква да се произведе продукция или извършат услуги.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност. Разликата се отчита като други текущи разходи за дейността.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние.

Разходите за закупуване на материалните запаси съставляват покупната цена, митните сборове и други данъци (различни от тези, които впоследствие предприятието може да си

възстановява от данъчните органи), транспортните разходи и други, които могат директно да се отнесат към придобиването на завършените стоки, материалите и услугите. Търговските отстъпки, рабати и други подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

Разходите за преработка включват преки разходи и систематично начислявани постоянни и променливи общопроизводствени разходи.

Оценяването при изписването на стоково-материалните запаси се извършва чрез прилагането на метода средно претеглена цена.

В края на отчетния период стоково-материалните запаси се оценяват по по-ниската от нетната реализируема стойност и цената на придобиване.

Нетната реализируема стойност е равна на очакваната продажна цена, при нормално протичане на дейността, намалена с пряко свързаните с продажбата разходи.

Себестойността на продукцията включва преки разходи, постоянни общопроизводствени разходи и променливи общопроизводствени разходи.

В състава на преките разходи се включват разходите за материали, механизация и транспорт, външни услуги, амортизации, възнаграждения и осигуровки.

В състава на постоянните общопроизводствени разходи се включват разходите за амортизации, наеми, застраховки, възнаграждения и осигуровки и други.

В състава на променливите общопроизводствени разходи се включват разходите за ел.енергия, вода, газ, основни и спомагателни материали.

Разпределението на общопроизводствените разходи се извършва на базата на преките разходи за съответния вид продукция.

Изграждането на жилищни обекти се третира като създаване на продукция, съгласно МСС 2 "Материални запаси", а отчитането на продажбите е в съответствие с МСС 18 „Приходи”.

Себестойност при предоставяне на услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях.

Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

При продажба на материални запаси, балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на материални запаси до нетната им реализуема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализуема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото дружество собствени имоти, машини и съоръжения. Материални запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение на полезния живот на актива.

Материалните запаси се отписват, когато от тях не се очакват бъдещи стопански изгоди или при продажба. Печалбите или загубите от продажби на материални запаси се определя чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на материалните запаси към датата на продажба. Печалбите или загубите от продажби на материални запаси се посочват както следва:

- нетно, като печалба/загуба от продажба на материали на реда „Други доходи“ в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).
- приходи от продажба на стоки, продукция на реда „Приходи“ в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).

2.13. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни, трудносъбираеми и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока

несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “обезценка на активи” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) (Приложение 2.26).

2.14. Предоставени заеми

Всички заеми се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) като финансови приходи (лихви) или финансови разходи през периода, за който е предоставен заем.

Лихвоносните заеми се класифицират като текущи, освен за частта от тях, която ще бъде уредена в срок над 12 месеца от края на отчетния период (Приложение 2.22).

2.15. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти се състоят от парични наличности в каса, парични наличности в банкови сметки и парични наличности по срочни депозити.

Паричните средства се оценяват по тяхната номинална стойност. Паричните средства в чуждестранна валута при закупуване се оценяват по валутния курс на придобиване. Паричните средства в чуждестранна валута към 31 декември на текущата година се оценяват по заключителен курс на БНБ. Курсовите разлики, възникващи при уреждането на парични позиции или при отчитането на парични позиции при курсове, различни от тези, по които са били заведени, се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) като финансови приходи или финансови разходи за периода, в който възникват

2.16. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще

бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. Задълженията в чуждестранна валута се отчитат в левове, като се прилага централният курс на датата на сделката. Задълженията в чуждестранна валута към 31 декември на текущата година се оценяват по заключителен курс на БНБ.

Като краткосрочни се класифицират задължения, които са:

- без фиксиран падеж;
- с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет;

Като дългосрочни се класифицират задължения, които са с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на съставяне на финансовия отчет

2.17. Получени заеми

Всички заеми се отчитат първоначално по себестойност, която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. В последствие, лихвоносните заеми, се оценяват по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност се изчислява като се вземат предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, включително дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) като финансови приходи или финансови разходи (лихви) през периода на амортизация, или когато задълженията се отпишат или редуцират (Приложение 2.22).

Получените заеми се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.18. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Лизинг на имоти, машини и оборудване, при който Групата реално носи всички рискове и облаги, произтичащи от правото на собственост, се класифицира като финансов

лизинг. Всяко лизингово плащане се разпределя между задължението и финансовите разходи, така че лизинговото задължение да намалява с постоянен темп. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход като разходи от лихви на база ефективен лихвен процент.

Придобитите по договори за финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на имоти, машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг.

При отчитането на лизинговите договори се съблюдават изискванията на МСС 17 Лизинг.

2.19. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на действащото осигурително законодателство.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Групата в качеството ѝ на работодател е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се

разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО)) в съотношение 60:40 (2015 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Групата в качеството ѝ на работодател са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружествата в Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Групата вноски по планове с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно с и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда, всяко от дружествата в Групата в качеството му на работодател в България, е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Към датата на всеки годишен финансов отчет са назначават сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, всяко дружество в качеството му на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

2.20. Данъчни задължения

Текущи данъчни задължения са задълженията на Групата във връзка с прилагането на данъчното законодателство. Същите се представят в консолидирания финансов отчет по стойности в съответствие с правилата в данъчните закони.

2.21. Капитал и резерви

Капитал

Капиталът на дружеството – майка е представен по неговата номинална стойност, съгласно съдебното решение за регистрацията му.

Капиталът на дружеството е разпределен в 91,075 броя поименни акции с право на глас с номинална стойност 1 лев всяка една и е напълно внесен (Приложение 25).

Общи резерви

Като общи резерви в консолидирания отчет за финансовото състояние на дружеството се представят резервите, създадени в резултат на разпределението на печалбата съгласно изискванията на Търговския закон.

Съгласно изискванията на Търговския закон, Групата е длъжна да формира фонд „Резервен“, като източници на фонда могат да бъдат:

- една десета част от печалбата, която се отделя от дружеството, докато средствата във фонд „Резервен“ достигнат една десета част от капитала;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите и облигациите при издаването им;
- сумата на допълнителните плащания, които правят акционерите срещу предоставени им предимства за акциите, притежавани от тези акционери;
- други източници, предвидени в устава или по решение на Общото събрание.

Средствата по фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и за покриване на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда надхвърлят една десета от капитала, по – големият размер може да бъде използван и за увеличаване на капитала.

Други резерви

Като Други резерви в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата се отразяват резервите формирани от разпределението на печалбата на Групата.

Общо всеобхватен доход за периода

Общият всеобхватен доход за периода включва нетната печалба/(загуба) за годината и другият всеобхватен доход за годината, нетно от данъка.

В консолидирания отчет за всеобхватния доход отделно се посочва финансовия резултат от продължаващи и преустановени дейности.

2.22. Финансови инструменти

2.22.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “активи на разположение за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството на дружеството – майка заедно с това на съответното дъщерно дружество определят класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в консолидирания отчет за финансовото състояние.

При първоначалното признаване на финансов актив, дружествата от Групата ги признават по справедливата им стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива. Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в консолидирания отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Кредитите се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност. Вземанията се представят и отчитат по стойността на тяхното възникване, намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на съответното дружество от Групата, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания и други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти (Приложения 2.14, 2.13 и 2.15). Лихвеният доход по кредитите се представя като финансов приход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).

В края на отчетния период дружествата от Групата оценяват дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на вземанията (Приложение 2.26).

Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (Приложение 2.11).

Финансовите активи на разположение за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение за продажба е по:

- справедлива стойност - за дружества, чиито книжа са борсово котираны. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на борсовата цена на най-скорошната сделка, при условие че не е имало значителна промяна в икономическите условия в периода между датата на сделката и отчетната дата, или

- цена на придобиване - за дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки.

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, се признават в „друг всеобхватен доход“ в статия „промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба“ с изключение на загубите от обезценка, до момента на отписване на финансовия актив. Те се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв от финансови активи на разположение за продажба”. При отписване на финансовия актив натрупаната печалба или загуба, призната преди в „друг всеобхватен доход”, се прекласифицира от собствен капитал в печалбата или загубата като ”финансови приходи” или ”финансови разходи”.

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на финансови активи на разположение за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) като ”финансови разходи”.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода), когато се установи, че Групата е придобила правото върху тези дивиденди.

Притежаваните финансови активи на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на

разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.22.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначалното признаване на финансовите пасиви е по справедливата им стойност, плюс разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия пасив. След първоначалното признаване Групата оценява заемите (кредитите) по амортизирана стойност с използването на метода наефективния лихвен процент (Приложение 2.17 и 2.16).

2.23. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2016 г. е 10 % (2015 г.: 10 %).

Текущите данъчни активи и пасиви са тези задължения или вземания от бюджета, които се отнасят за текущия и предходни периоди и които не са платени/възстановени към края на отчетния период.

Разходът за данък представлява сумата от текущия данък от печалбата, измененията на активите и пасивите по отсрочени данъци и преизчисленията, признати през текущия период на текущи данъци от печалбата за предходни периоди.

Текущият данък от печалбата се представя в отчета за всеобхватния доход в печалбата или загубата за периода) като разход за данъци за периода, с който се намалява печалбата преди данъчно облагане или се увеличава загубата преди данъчно облагане.

Преизчисленията на текущи данъци от печалбата за предходни периоди, които са признати през текущия период се представят в отчета за всеобхватния доход(в печалбата или загубата за периода) като разход за данъци от печалбата за текущия период.

Данъчната печалба/загуба е печалбата/загубата за периода, определена съгласно установените от действащото данъчно законодателство правила, на основата на която се определя размерът на дължимите/възстановимите/данъци. Данъчната печалба/загуба се определя и декларира с годишната данъчна декларация за съответния период.

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда в края на всеки отчетен период и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2016 г. отсрочените данъци върху печалбата на българските дружества от Групата са оценени при ставка 10 % (31.12.2015 г.: 10 %). За 2017 година ставката е непроменена.

2.24. Безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата се признават първоначално като доход, когато е налице разумна сигурност, че те ще бъдат получени от Групата, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията свързани с безвъзмездни средства.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

При отчитане на получени в Групата дарения от трети лица се прилагат правилата за отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата.

2.25. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели печалбата за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, допълнителна емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.26. Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки.

Полезен живот на имоти, машини и съоръжения

Ръководството на всяко дружество от Групата и респективно, и от дружеството - майка определя очаквания полезен живот и разходи за амортизации, свързани с притежаваните имоти, машини и съоръжения. Тази приблизителна оценка се базира на прожекция на жизнения цикъл на активите. Тя може да се промени в значителна степен в резултат на промени на пазарната среда.

Обезценка на имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се преглеждат за наличие на обезценка, когато са на лице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци.

Обезценка на инвестиции в съвместни предприятия

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на инвестициите в съвместни предприятия. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за продължителен период от време (над три години), както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания капитал.

Преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от съвместните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и други.

Обезценка на инвестиции в асоциирани предприятия

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в асоциирани предприятия. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания капитал.

Преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от асоциираните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и други.

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година се извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в

консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) на реда „Обезценка на активи“ (Приложение 38).

След 360 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които са изминали 360 дни и ако ръководството прецени, че съществува несигурност за събирането им се обезценяват на 50 %. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

Актьорски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране се използват изчисления на сертифицирани актьори, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (Приложение 29).

Провизии

Ръководството на Групата прави преценка за размера на провизиите за потенциални задължения въз основа на своя опит за сходни по характер условни задължения, като взема под внимание и наличната текуща информация за конкретните задължения.

Провизии за правни искове се признават когато дружество от Групата има сегашно правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития; по-вероятно е да възникнат (отколкото да не възникнат) изходящи парични потоци за погасяване на задължението и когато може надеждно да се определи сумата на самото задължение. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Когато има няколко подобни задължения, вероятността да възникнат изходящи парични потоци за тяхното погасяване се оценява като се взема предвид целия клас от задължения. Провизия се признава дори и в случаите, в които вероятността да възникне изходящ паричен поток за дадено задължение в класа е малка.

2.27. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се база – предоставени заеми и получени банкови заеми и заеми от трети лица, търговски и други вземания и задължения, задължения по финансов лизинг и други б) на неповтаряща се база – нефинансови активи като имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти.

Групата използва експертизата на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на инвестиционни имоти и имоти, машини и съоръжения при наличие на съществени различия между балансовата стойност на активите и техните възстановими стойности. Изборът на такива оценители се прави, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и ръководството на дружествата в Групата, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Групата задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да е в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, Групата прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, Групата е групирала съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.28. Политика по отношение на грешки и промени в счетоводната политика

Групата променя счетоводната си политика само когато:

а/ това се изисква от конкретен стандарт или разяснение или

б/ това води до представяне във финансовия отчет на по-надеждна и уместна информация за ефекта от операциите и сделките върху финансовото състояние, резултатите и паричните потоци /промяна на счетоводната политика/.

Промените в счетоводната политика се отразяват с обратна сила, като се коригира началното салдо на неразпределената печалба или друг засегнат елемент от капитала за предходния представен период, както и други сравнителни суми, оповестени през предходния период, така сякаш винаги се е прилагала новоприетата счетоводна политика.

Ефектът от промяна на счетоводна приблизителна оценка се признава перспективно чрез включването му в печалбата и загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или за периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата вида. Когато промяната се отнася до елемент от капитал, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

Коригирането на съществени грешки се извършва чрез преизчисляване с обратна сила, като се преизчислят сравнителните суми за представения предходен период, в който е възникнала грешката. В случай, че грешката е възникнала преди предходния период, се преизчислява началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период, така сякаш никога не е възниквала грешка.

При определяне нивото на същественост за третиране на една грешка дружеството изхожда от размера и характера на грешката.

2.29. Политика по отношение на събитията след края на отчетния период

Събитията, които възникват между края на отчетния период и датата, на която финансовия отчет е утвърден за издаване биват коригиращи и некоригиращи.

Коригиращи са тези събития, които доказват условия, съществували към края на отчетния период. При наличие на коригиращи събития, дружествата коригират признатите суми или признават суми, които не са били признати.

Некоригиращи са тези събития, които са показателни за условия, възникнали след края на отчетния период. Некоригиращите събития само се оповестяват, без да се коригират вече признати суми и без да се признават допълнително суми.

Когато се получи информация след края на отчетния период относно условия, които са съществували към датата на отчета, дружествата актуализират с новата информация оповестяванията, които се отнасят до тези условия.

Предложените или декларираните след края на отчетния период дивиденди не се признават като задължение на датата на отчета.

2.30. Дивиденди

Дивидентите се признават като намаление на нетните активи на Групата и като задължение към нейните собственици в периода, в който възникне правото им да ги получат.

2.31. Свързани лица

Свързано лице е лице или предприятие, което е свързано с предприятието, което изготвя финансовите отчети (отчитащо се предприятие - Групата)

а) Лице или близък член на семейството на това лице е свързано с отчитащото се предприятие, ако лицето:

- упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие;

- упражнява значително влияние върху отчитащото се предприятие; или

- е член на ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие или на предприятието майка на отчитащото се предприятие.

б) Дадено предприятие е свързано с отчитащо се предприятие, ако е изпълнено някое от следните условия:

- Предприятието и отчитащото се предприятие са членове на една и съща група (което означава, че всяко предприятие майка, дъщерно предприятие и друго дъщерно предприятие е свързано с останалите).

- Едно предприятие е асоциирано или съвместно предприятие на другото предприятие (или асоциирано, или съвместно предприятие на член от група, на която другото предприятие е член).

- И двете предприятия са съвместни предприятия на едно и също трето лице.
 - Дадено предприятие е съвместно предприятие на трето предприятие и другото предприятие е асоциирано предприятие на третото предприятие.
 - Предприятието представлява план за доходи след напускане на работа в полза на наетите лица на отчитащото се предприятие или на предприятие, свързано с отчитащото се предприятие. Ако отчитащото се предприятие само по себе си представлява такъв план, финансиращите работодатели също са свързани с отчитащото се предприятие.
 - Предприятието е контролирано или контролирано съвместно от лице, определено в буква а).
 - Лице, което упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие, упражнява значително влияние върху предприятието или е член на ключов ръководен персонал на предприятието (или на предприятието майка).
- Сделките между свързани лица, в т.ч. прехвърляне на активи и/или на пасиви между тях, се осъществяват при условията на сделки между несвързани лица.

2.32. Консолидиран отчет за паричния поток

Приетата политика за отчитане и представяне на паричните потоци е по прекия метод. Паричните потоци се класифицират като парични потоци от: Оперативна дейност, Инвестиционна дейност, Финансова дейност, при съблюдаване изискванията на МСС 7 Отчети за паричните потоци.

Инвестиционните и финансовите сделки, които не изискват използването на парични средства, се изключват от отчета за паричните потоци.

Паричните потоци се отчитат на нетна база в случаите когато паричните потоци са в резултат на пера, при които обращаемостта е бърза, тъй като падежите са кратки, като закупуване и продажба на парични еквиваленти, получени и предоставени краткосрочни кредити и други подобни.

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- Паричните постъпления от клиенти и плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС /20 %/.
- Паричните потоци от лихви, дивиденди и сходни на тях се категоризират като произтичащи от основна, инвестиционна или финансова дейност в зависимост от конкретния

случай. Така например, лихвите по получени кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите по предоставени кредити, като постъпления от инвестиционна дейност. Получените дивиденди се включват като постъпления от инвестиционна дейност, а платените дивиденди като плащания за финансова дейност.

- Паричните потоци, произтичащи от сделки в чужда валута, се оценяват в левове по реда на МСС 21 Ефекти от промени в обменните курсове.

- Краткосрочно блокираните средства се третират като парични средства и парични еквиваленти.

- По отношение на лизинговите договори:

- ✓ по договори за оперативен лизинг –постъпленията и плащанията се представят като парични потоци от оперативна дейност.

- ✓ по договори за финансов лизинг - в случай, че Групата е лизингополучател плащанията се представят като парични потоци от финансова дейност.

- Паричните потоци, генерирани от данъци върху дохода, трябва да се отчитат поотделно и да се категоризират като парични потоци от оперативна дейност, освен ако не могат да бъдат конкретно определени като инвестиционна или финансова дейност.

При изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци, Групата съблюдава следните правила:

- а) посочените суми в началото и в края на периода трябва да отговарят на сумите, посочени в равностойностните статии в консолидирания отчет за финансовото състояние;

- б) Групата може да добавя нови статии или да променя наименованието на посочените, когато с това се постига по-пълно или по-прецизно представяне на консолидирания отчет за паричните потоци;

- в) в консолидирания отчет за паричните потоци не се посочват статии, за които липсва счетоводна информация. Този принцип важи и за всички останали елементи на консолидирания финансов отчет.

2.33. Консолидиран отчет за промените в собствения капитал

Приета е счетоводна политика да се изготвя консолидиран отчет за промените в собствения капитал чрез включването в отчета на следните елементи: общ всеобхватен доход за периода; салдото на неразпределената печалба, както и движенията за периода; всички

статии, които в резултат на действащите счетоводни страндарти се признават директно в собствения капитал; кумулативен ефект от промените в счетоводната политика и корекциите на грешки в съответствие с МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“; прехвърляне и разпределение на капитал между собствениците; настъпилите промени в резултат на всички изменения по всички елементи на собствения капитал. Прилага се колонния формат, при който се осъществява равнение на началните и крайните салда за всеки елемент от собствения капитал.

2.34. Действащо предприятие

Дружеството-майка изготвя консолидирания финансов отчет на база действащо предприятие. Ръководството на Групата прави оценка по отношение наличието на съществена несигурност, свързана със събития или условия, която може да хвърли значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да бъде действаща към края на отчетния период.

Ръководството на Групата счита, че Групата е действаща, няма планове и намерения, нито обективни индикации за преустановяване на дейността или същественото и намаляване в обозримо бъдеще (12 месеца след датата на отчета).

3. Рекласификация за предходната година

Групата е извършила рекласификация във връзка с преминаването към отчитане на база Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО). В резултат на рекласификацията са променени сравнителните данни за предходната година. С оглед постигане на необходимата яснота, Групата е подготвила таблица за рекласификация на консолидирания отчет за всеобхватния доход (консолидиран отчет за приходите и разходите по терминологията на НСС) и консолидирания отчет за финансовото състояние (консолидиран счетоводен баланс по терминологията на НСС) за 2015 г., рекласифицирани по изискванията на МСФО 1 - Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане. Представените рекласифицирани консолидиран отчет за всеобхватния доход и консолидиран отчет за финансовото състояние за 2015 г. имат информационна роля (проформа отчети).

3.1. Таблица за рекласификация на консолидирания отчет за всеобхватния доход за 2015 г.

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Сума (в хил. лв.)		
	по НСС	Рекласификация	по МСФО
А. Разходи			
Намаление на запасите от продукция и незавършено производство	500	Промени в запасите от готова продукция и незавършено строителство	500
Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:	30,903		
а) разходи за материали	12,212	Разход за суровини и материали	12,212
а) външни услуги	18,691	Разходи за външни услуги	18,691
Разходи за персонала, в т.ч.:	3,974		
а) разходи за възнаграждения	3,307	Разходи за персонала	3,309
		Натрупана печалба/(загуба)	(2)
б) разходи за осигуровки	667	Разходи за персонала	667
Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	2,984		
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:	2,820		
аа) разходи за амортизация	2,820	Разходи за амортизация	2,820
бб) разходи за обезценка	1	Обезценка на активи	1
б) разходи за обезценка на текущи (краткотрайни) активи	163	Обезценка на активи	163
Други разходи, в т.ч.	4,913	Други разходи	1,518
а) балансова стойност на продадените материали	3,395	Балансова стойност на продадени стоки	3,057
б) провизии	59	Други доходи	(338)
Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати като текущи (краткосрочни) активи, в т.ч.:	21	Финансови разходи	21
а) отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	13		
Разходи за лихви и други финансови разходи	451	Финансови разходи	451
		Натрупана печалба/(загуба)	(8)
Разходи за данъци от печалбата	103	Разходи за данъци	103

НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Сума (в хил. лв.)		
	по НСС	Корекция	по МСФО
Б. Приходи			
Нетни приходи от продажби в т.ч.:	43,623		
а) продукция	2,136	Приходи	43623
б) стоки	6,331		
в) услуги	34,616		
г) наеми	540		
Разходи за придобиване на активи по стопански начин	30	Промени в запасите от готова продукция и незавършено строителство	30
Други приходи, в т.ч.:	828	Други доходи	828
а) приходи от финансираня	187		
Други лихви и финансови приходи, в т.ч.:	101	Финансови приходи	101
а) положителни разлики от промяна на валутни курсове	8		
Дял от печалбата на асоциирани и смесени предприятия	603	Дял от печалбата на асоциирани и съвместни предприятия	603

3.2. Таблица за рекласификация на консолидирания отчет за финансовото състояние към 01.01.2015 г.

РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	по НСС	Рекласификация	по МСФО
Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права	22	Нематериални активи	22
Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	9	Нематериални активи	9
Земни и сгради, в т.ч.:	8081		
- земи	6069	Имоти, машини и съоръжения	8081
- сгради	2012		
Машини производствено оборудване и апаратура	11564	Имоти, машини и съоръжения	11564
Съоръжения и други	4783	Имоти, машини и съоръжения	4783
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	3071	Имоти, машини и съоръжения	3071
Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия	980	Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия	980
Финансови активи обявени за продажба	15	Финансови активи на разположение за продажба	15
Инвестиционни имоти	2137	Инвестиционни имоти	2137
Отсрочени данъци	308	Отсрочени данъчни активи	308
Суровини и материали	2301	Материални запаси	2301
Незавършено производство	1007	Материални запаси	1007
Продукция и стоки, в т.ч.:	3387		
- продукция	3212	Материални запаси	3387
- стоки	175		
Предоставени аванси	84	Търговски и други вземания	84
Вземания от клиенти и доставчици	2730	Краткосрочни вземания от свързани лица	361
		Търговски и други вземания	2369
Вземания, свързани с асоциирани и смесени над 1 година	8748	Краткосрочни вземания от свързани лица	8215
	533	Дългосрочни вземания от свързани лица	533
Други вземания	1645	Търговски и други вземания	1294
		Краткосрочни вземания от свързани лица	351
Парични средства, в т.ч.:	406	Парични средства и парични еквиваленти	406
- в брой	288	Парични средства и парични еквиваленти	288
- в безсрочни сметки (депозити)	118	Парични средства и парични еквиваленти	118
Разходи за бъдещи периоди	351	Задължения по финансов лизинг	(88)
		Краткосрочна част на задължения по финансов лизинг	(73)
		Натрупана печалба/(загуба)	(63)
		Търговски и други вземания	127

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ“ АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	по НСС	Рекласификация	по МСФО
Записан капитал	91	Регистриран капитал	91
Законови резерви	9	Резерви	9
Други резерви	25409	Резерви	25409
Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:	446	Натрупана печалба (загуба)	446
- неразмислена печалба	446		
Текуща печалба (загуба)	776	Натрупана печалба (загуба)	776
Собствен капитал, неспринадлежаш на групата	279	Неконтролиращо участие	279
Провизии за пенсии и други подобни задължения	173	Задължения към персонала при пенсиониране	174
Провизии за данъци, в т.ч.:	744	Натрупана печалба (загуба)	(1)
- отсрочени данъци	744	Отсрочени данъчни пасиви	744
Други провизии и сходни задължения	82	Провизии	82
Задължения към финансови предприятия, в т.ч.:	7119		
до 1 година	5733	Краткосрочни заеми	3030
над 1 година	1386	Краткосрочна част на дългосрочните заеми	1871
Получени аванси, в т.ч.:	1205	Краткосрочна част на задължения по финансов лизинг	832
до 1 година	1205	Задължения по финансов лизинг	1386
Задължения към доставчици, в т.ч.:	10051	Търговски и други задължения	1168
до 1 година	9518	Задължения към свързани лица	37
над 1 година	533	Задължения към свързани лица	407
Задължения, свързани с асоциирани и смесени предприятия, в т.ч.:	1557	Търговски и други задължения	9111
до 1 година	1557	Други дългосрочни задължения	533
Други задължения, в т.ч.	2227	Задължения към свързани лица	1557
до 1 година	2215	Задължения към свързани лица	719
над 1 година	12	Краткосрочни заеми	170
- към персонала, в т.ч.:	303	Търговски и други задължения	113
до 1 година	303	Други дългосрочни задължения	12
- осигурителни задължения, в т.ч.:	108	Задължения към персонала и осигурители	303
до 1 година	108	Задължения към персонала и осигурители	108
- данъчни задължения, в т.ч.:	802	Задължения към персонала и осигурители	108
до 1 година	802	Данъчни задължения	802
Финансирания и приходи за бъдещи периоди, в т.ч.:	1461		
- финансирания	1451	Безвъзмездни средства предоставени от държавата	1451
- приходи за бъдещи периоди	10	Търговски и други задължения	10

3.3. Таблица за рекласификация на консолидирания отчет за финансовото състояние към 31.12.2015 г.

РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	по НСС	Рекласификация	по МСФО
a	1	1	2
Концесии, патенти, лицензи, търговски марки, програмни продукти и други подобни права	26	Нематериални активи	26
Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	2	Нематериални активи	2
Земи и сгради, в т.ч.:	7708		
- земи	5917	Имоти, машини и съоръжения	7708
- сгради	1791		
Машини, производствено оборудване и апаратура	10113	Имоти, машини и съоръжения	10113
Съоръжения и други	4492	Имоти, машини и съоръжения	4492
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	3034	Имоти, машини и съоръжения	3034
Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия	1581	Инвестиции в асоциирани и смесени дружества	1581
Финансови активи, обявени за продажба	9	Финансови активи, на разположение за продажба	9
Инвестиционни имоти	2555	Инвестиционни имоти	2555
Отсрочени данъци	171	Отсрочени данъчни активи	171
Суровини и материали	2096	Материални запаси	2096
Незавършено производство	343	Материални запаси	343
Продукция и стоки, в т.ч.:	3243		
- продукция	3069	Материални запаси	3243
- стоки	174		
Предоставени аванси	167	Търговски и други вземания	134
		Краткосрочни вземания от свързани лица	33
		Краткосрочни вземания от свързани лица	1234
Вземания от клиенти и доставчици	3643	Търговски и други вземания	2372
		Други дългосрочни вземания	37
Вземания свързани с асоциирани и смесени предприятия	5525	Краткосрочни вземания от свързани лица	5525
		Краткосрочни вземания от свързани лица	1669
Други вземания, в т.ч.:	2898	Търговски и други вземания	1065
над 1 година	164	Други дългосрочни вземания	164
Парични средства, в т.ч.:	509		
- в брой	380	Парични средства и парични еквиваленти	509
- в безсрочни сметки (депозити)	129		
Разходи за бъдещи периоди	456	Задължения по финансов лизинг	(54)
		Краткосрочна част на задължения по финансов лизинг	(51)
		Натрупана печалба/(загуба)	(41)
		Търговски и други вземания	310

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ“ АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	по НСС	Рекласификация	по МСФО
Записан капитал	91	Регистриран капитал	91
Законови резерви	9	Резерви	9
Други резерви	26211	Резерви	26211
Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:	415	Натрупана печалба (загуба)	415
- неразмислена печалба	415		
Текуща печалба (загуба)	1296	Натрупана печалба (загуба)	1296
Собствен капитал, не принадлежащ на групата	319	Неконтролиращо участие	319
Провизии за пенсии и други подобни задължения	213	Задължения към персонала при пенсиониране	236
		Натрупана печалба (загуба)	(23)
Провизии за данъци, в т.ч.:	706	Отсрочени данъчни пасиви	706
- отсрочени данъци	706		
Други провизии и сходни задължения	108	Провизии	108
Задължения към финансови предприятия, в т.ч.:	3328		
до 1 година	2264	Краткосрочни заеми	1723
		Краткосрочна част на задължения по финансов лизинг	541
над 1 година	1064	Задължения по финансов лизинг	1064
Получени аванси, в т.ч.:	684	Търговски и други задължения	647
до 1 година	684	Задължения към свързани лица	37
Задължения към доставчици, в т.ч.:	7216		
до 1 година	7208	Задължения към свързани лица	608
		Търговски и други задължения	6600
над една година	8	Други дългосрочни задължения	8
Задължения, свързани с асоциирани и смесени предприятия, в т.ч.:	5109	Задължения към свързани лица	5109
до 1 година	5109	Задължения към свързани лица	5109
Други задължения, в т.ч.	1594		1594
до 1 година	1590	Търговски и други задължения	125
		Задължения към свързани лица	125
		Краткосрочни заеми	21
над 1 година	4	Други дългосрочни задължения	4
- към персонала, в т.ч.:	327	Задължения към персонала и осигурители	327
до 1 година	327		
- осигурителни задължения, в т.ч.:	103	Задължения към персонала и осигурители	103
до 1 година	103		
- данъчни задължения, в т.ч.:	889	Данъчни задължения	889
до 1 година	889		
Финансирания и приходи за бъдещи периоди, в т.ч.:	1272	Безвъзмездни средства предоставени от	1272
- финансирания	1272	държавата	

4. ПРИХОДИ

Приходи на Групата включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Строителна дейност	15,577	30,332
Продукция	930	2,136
Стоки	2,962	6,331
Услуги	834	4,284
Наеми	721	540
Общо	21,024	43,623

5. ДРУГИ ДОХОДИ

Другите доходи включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Приходи от продажби на нетекущи активи	8	209
Балансова стойност на продадени нетекущи активи	(85)	(338)
Загуба от продажба на нетекущи активи	(77)	(129)
Приходи от безвъзмездни средства предоставени от държавата	111	187
Присъдени лихви по съдебни дела	25	150
Излишъци от активи	70	63
Възстановени суми	77	52
Отписани задължения	1,352	44
Приходи от продажба на материали	20	80
Балансова стойност на продадени материали	(14)	
Печалба от продажба на материали	6	80
Признати провизии за задължения		26
Получени обезценени вземания	7	1
Глоби и неустойки	86	2
Други	3	14
Общо	1,660	490

Като приходи от безвъзмездни средства предоставени от държавата в консолидирания отчет за всеобхватния доход са отразени:

- амортизациите на имоти, машини и съоръжения, закупени със средства от получена безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма за закупуване на машини и съоръжения в размер на 105 хил.лв. (2015 г.: 179 хил.лв.) (Приложение 28);

- безвъзмездни средства по национални и европейски проекти в размер на 6 хил.лв. (2015 г.: 8 хил.лв.)

6. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за суровини и материали включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Основни материали	4,157	7,498
Горива и смазочни материали	988	1,856
Спомагателни материали	1,113	1,810
Резервни части	319	615
Електроенергия	179	274
Топлоенергия	31	77
Охрана на труда	12	45
Вода	16	28
Други	5	9
Общо	<u>6,820</u>	<u>12,212</u>

Разходите за основни материали включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Асфалтови смеси	2,374	5,541
Фракции	,935	1,064
Бетонови изделия	375	383
Бетон	473	510
Общо	<u>4,157</u>	<u>7,498</u>

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Услуги от подизпълнители	4,647	16,417
Охрана	378	404
Механизация	151	345
Поддръжка на активи	313	323
Застраховки	177	208
Такси за услуги	144	288
Консултантски и одиторски услуги	137	61
Транспорт	16	419
Съобщения и комуникации	56	60
Наеми	8	25
Депониране на отпадъци		16
Реклама	6	12
Абонаментни такси	21	11
Куриерски услуги	6	10
Комисионни възнаграждения	22	5
Преводи на документация	1	5
Други	45	82
Общо	<u>6,128</u>	<u>18,691</u>

8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Текущи възнаграждения	2,719	3,144
Вноски по социално и здравно осигуряване	511	601
Социални придобивки и плащания	44	58
Начислени суми за неползвани отпуски	100	109
Начислени суми за осигуровки върху неползвани отпуски	20	23
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала (Приложение 29)	22	41
Общо	3,416	3,976

Начисленията за дългосрочни задължения на персонала (Приложение 29) включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Разход за лихви	6	6
Разход за текущ стаж	42	38
Изплатени доходи	(26)	(3)
Общо	22	41

9. ОБЕЗЦЕНКА НА АКТИВИ

Обезценките на активи включват:	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Обезценка на вземания (Приложение 38)	312	74
Обезценка на имоти машини, съоръжения и оборудване (Приложение 15)		1
Обезценка на материални запаси (Приложение 21)		89
Общо	312	164

10. ДРУГИ РАЗХОДИ

Другите разходи включват:	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Командировки	353	428
Данъци и такси	303	247
Брак на активи	149	8
Провизии за гаранции (Приложение 36.1)	72	59
Отписани вземания	22	754
Дарения	2	3
Представителни разходи	7	3
Глоби и неустойки към доставчици	98	2
Други	4	14
Общо	1,010	1,518

11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Приходи от лихви	63	93
Положителни валутни разлики		8
Общо	63	101

12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Разходи за лихви	175	321
Отрицателни валутни разлики	1	13
Обезценка на инвестиции (Приложение 18.2 и 19)	17	8
Банкови такси	81	122
Общо	274	464

13. РАЗХОД ЗА ДАНЪЦИ

Консолидиран отчет за всеобхватния доход	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Текущ разход за данъци върху печалбата		4
Възникване и обратно проявление на временни разлики (Приложение 27)	14	99
Общо разходи за данъци, отчетени в консолидирания отчет за всеобхватния доход	14	103

Печалбата на Групата преди данъчно облагане за 2016 г. и 2015 г. е изцяло от обичайна дейност.

14. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ПЕРИОДА

	2016 BGN`000	2015 BGN`000
Друг всеобхватен доход за периода:		
Последващи оценки на пенсионни планове с дефиниран доход (Приложение 29)	38	(21)
Друг всеобхватен доход за периода:	<u>38</u>	<u>(21)</u>

	2016			2015		
	Сума преди данък	(Разход за икономия от данък	Сума нето от данък	Сума преди данък	(Разход за икономия от данък	Сума нето от данък
	BGN`000	BGN`000	BGN`000	BGN`000	BGN`000	BGN`000
Друг всеобхватен доход:						
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>						
Последващи оценки на пенсионни планове с дефиниран доход (Приложение 29)	38		38	(21)		(21)
Друг всеобхватен доход за периода	<u>38</u>		<u>38</u>	<u>(21)</u>		<u>(21)</u>

15. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

	Земи		Страни		Машини и оборудване		Съоръжения		Транспортни средства		Други		В процес на придобиване			Предоставени аванси		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	
Отчетна стойност																			
Салдо на 1 януари	5,917	6,069	2,544	2,795	22,633	22,470	1,458	1,149	8,905	8,636	726	693	2,641	2,956	393	115	45,217	44,883	
Придобити				250	596	396	56	320	338	283	243	36	1,145	909	219	335	2,597	2,529	
Обезценка																(1)		(1)	
Трансфер към инвестиционни имоти			(25)	(519)													(25)	(519)	
Трансфер от инвестиционни имоти																			
Описани	(40)	(152)	(9)		(1010)	(233)	(96)	(11)	(535)	(14)	(109)	(3)	(1,202)	(1,224)	(17)	(56)	(3,018)	(1,693)	
Салдо на 31 декември	5,877	5,917	2,510	2,544	22,219	22,633	1,418	1,458	8,708	8,905	860	726	2,584	2,641	595	393	44,771	45,217	
Натрупана амортизация																			
Салдо на 1 януари			753	783	12,520	10,906	255	201	5,785	5,000	557	494					19,870	17,384	
Начислена амортизация за годината			100	109	958	1,659	62	59	547	797	73	66					1,740	2,690	
Описана амортизация			(1)	(141)	(905)	(45)	(14)	(5)	(499)	(12)	(108)	(3)					(1527)	(206)	
Трансфер от ИМС											14						14		
Трансфер от инвестиционни имоти																			
Салдо на 31 декември			852	753	12,573	12,520	303	255	5,833	5,785	536	557					20,097	19,870	
Балансова стойност на 31 декември																			
	5,877	5,917	1,658	1,791	9,646	10,113	1,115	1,203	2,875	3,120	324	169	2,584	2,641	595	393	24,674	25,347	
Балансова стойност на 1 януари																			
	5,917	6,069	1,791	2,012	10,113	11,564	1,203	948	3,120	3,636	169	199	2,641	2,956	393	115	25,347	27,499	

Имотите, машините и съоръженията в процес на придобиване са:

Група активи	01.01.2016 BGN`000	Извършени BGN`000	Въведени в BGN`000	31.12.2016 BGN`000
Сгради	1,716	78	(4)	1,790
Съоръжения	54	55	(51)	58
Машини и оборудване	772	703	(739)	736
Транспортни средства	30	251	(281)	
Други	69	58	(127)	
Общо:	2,641	1,145	(1,202)	2,584

Предоставените аванси за придобиване на имоти, машини и съоръжения са:

Група активи	31.12.2016 BGN`000	31.12.2015 BGN`000
Предоставени аванси за придобиване на сгради	195	70
Предоставени аванси за придобиване на машини и оборудване	395	309
Предоставени аванси за придобиване на транспортни средства	6	6
Обезценка на предоставени аванси за придобиване на транспортни средства	(6)	(3)
Предоставени аванси за придобиване на транспортни средства, нето		3
Предоставени аванси за придобиване на други имоти, машини и съоръжения	5	11
Общо:	595	393

Към 31.12.2016 г. Групата има предоставени аванси на свързани лица за придобиване на имоти, машини и съоръжения /машини и оборудване/ в размер на 317 хил.лв. (31.12.2015г.: 309 хил.лв)

Преглед за обезценка

В резултат на извършен преглед на значимите имоти, машини и съоръжения с цел проверка за наличие на данни за обезценка, през 2009 г. е призната загуба от обезценка на земя в размер на 2,544 хил. лв.

Прегледът и оценка за ценови промени на земята е със съдействието на независим лицензиран оценител.

Загубата от обезценка е намерила отражение в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода).

През текущия отчетен период няма признато обратно проявление на начислена обезценка на имоти, машини и съоръжения. (2015 г.: 53 хил.лв.)

През предходни отчетни периоди е начислена обезценка и на машина, собственост на Групата в размер на 53 хил.лв

Към края на текущия отчетен период няма индикации, показващи че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или пък да е намаляла.

Извършен е преглед на значимите имоти, машини и съоръжения и към 31 декември 2016 година с цел проверка на достоверността на справедливите им стойности и наличие на данни за обезценка. Установено е, че няма съществени различия между балансовата стойност на активите и техните справедливи стойности.

Промени в приблизителните оценки на полезния живот на активите:

През текущия отчетен период не е извършена промяна в приблизителните оценки на полезния живот на имотите, машините и съоръженията.

Други данни

През 2016 г. няма промяна на прилагания линеен метод на амортизация.

Отчетната стойност на напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, собственост на Групата е както следва:

Група активи	31.12.2016	31.12.2015
	BGN`000	BGN`000
Сгради	137	50
Машини и оборудване	4,650	5,049
Транспортни средства	1 644	1 622
Стопански инвентар	282	374
Компютри	29	57
Трайни насаждения	10	10
	6 752	7 162

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

Има ограничения върху правото на собственост на имоти, машини и съоръжения, заложили като обезпечения по договори за финансови кредити с балансова стойност както следва:

Група активи	31.12.2016	31.12.2015
	BGN`000	BGN`000
Сгради	1 572	1 632
Машини и оборудване	6 455	4 847
Транспортни средства	188	593
Земя	413	3 227
	8 628	10 299

В състава на имотите, машините и съоръженията е включена нетната балансова стойност на следните активи, получени по договори за финансов лизинг:

Активи	31.12.2016	31.12.2015
	BGN`000	BGN`000
Машини и оборудване	,995	1,111
Транспортни средства	1,028	1,233
	2,023	2,344

По договори за оперативен лизинг през отчетния период групата е ползвала машини, оборудване, транспортни средства и недвижими имоти, които са чужда собственост.

Групата е предоставила за ползване по договори за оперативен лизинг следните активи:

Група активи	31.12.2016		31.12.2015	
	Отчетна стойност	Балансова стойност	Отчетна стойност	Балансова стойност
	BGN`000	BGN`000	BGN`000	BGN`000
Машини и оборудване	1 105	296	902	216
Земя - частично	130	130	130	130
Транспортни средства	5		31	20
	1 240	426	1 063	366

През текущия отчетен период Групата няма временно изведени от употреба (консервирани) имоти, машини и съоръжения.

16. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	Земи		Сгради		В процес на придобиване		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Отчетна стойност								
Салдо на 1 януари	261	261	2,803	2,125			3,064	2,386
Придобити				4		4		8
Трансфер към имоти, машини и оборудване				(18)				(18)
Трансфер от имоти, машини и оборудване			25	519			25	519
Трансфер от материални запаси			1	175			1	175
Отписани				(2)		(4)		(6)
Салдо на 31 декември	261	261	2,829	2,803			3,090	3,064
Натрупана амортизация								
Салдо на 1 януари			509	249			509	249
Трансфер от имоти, машини и оборудване				141				141
Начислена амортизация за годината			126	121			126	121
Трансфер към имоти, машини и оборудване				(2)				(2)
Салдо на 31 декември			635	509			635	509
Балансова стойност на 31 декември	261	261	2,194	2,294			2,455	2,555
Балансова стойност на 1 януари	261	261	2,294	1876			2,555	2137

Следните суми са признати в отчета за всеобхватния доход:	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Приходи от наеми от инвестиционни имоти	248	228
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти, които генерират приходи от наеми	97	95

Инвестиционните имоти /сгради/ представляват части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем.

Други данни

През 2016 г. и 2015 г.:

- Няма промяна на прилагания линеен метод на амортизация.
- Не са извършвани промени в приблизителните оценки на полезния живот на инвестиционните имоти.

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

Към края на текущия и предходния отчетен период няма поети ангажименти за придобиване на инвестиционни имоти, включително авансови плащания.

Има ограничения върху правото на собственост на инвестиционни имоти, заложили като обезпечения по договори за финансов кредит с балансова стойност както следва:

Група активи	31.12.2016	31.12.2015
	BGN`000	BGN`000
Сгради	788	838

Отчетната стойност на напълно амортизираните инвестиционни имоти собственост на Групата е както следва:

Група активи	31.12.2016	31.12.2015
	BGN`000	BGN`000
Сгради	44	44
	44	44

17. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Сертификати		Програмни продукти		Предоставени аванси		В процес на придобиване		Общо	
	2016 BGN ‘000	2015 BGN ‘000	2016 BGN ‘000	2015 BGN ‘000	2016 BGN ‘000	2015 BGN ‘000	2016 BGN ‘000	2015 BGN ‘000	2016 BGN ‘000	2015 BGN ‘000
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	34	23	24	22		9	2		60	54
Придобити	4	11	13	2			5	2	22	15
Отписани	(4)					(9)	(7)		(11)	(9)
Салдо на 31 декември	34	34	37	24				2	71	60
Натрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	13	6	19	17					32	23
Начислена амортизация за годината	8	7	3	2					11	9
Отписана амортизация	(4)								(4)	
Салдо на 31 декември	17	13	22	19					39	32
Балансова стойност на 31 декември	17	21	15	5				2	32	28
Балансова стойност на 1 януари	21	17	5	5		9	2		28	31

Други данни

През 2016 г. и 2015 г.:

- Няма промяна на прилагания линеен метод на амортизация.
- Не са извършвани промени в приблизителните оценки на полезния живот на активите.

- Няма нематериални активи с ограничения върху правото на собственост
- Няма ползвани в дейността нематериални активи – чужда собственост.
- Няма временно извадени от употреба нематериални активи.
- Групата не извършва изследователска и развойна дейност

През текущата и предходната финансова година няма предоставени аванси за придобиване на нематериални активи.

Нематериалните активи в процес на придобиване са:

обекти	01.01.2016	Извършени разходи за годината	Въведени в експлоатация за годината	31.12.2016
	BGN`000	BGN`000	BGN`000	BGN`000
Сертификат	2	5	7	
Общо:	2	5	7	

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи, собственост на Групата е както следва:

Група активи	31.12.2016	31.12.2015		
	BGN`000	BGN`000		
Програмни продукти	13	13		
Сертификати	4	5		
	17	18		

18. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА

18.1 Инвестиции в асоциирани дружества

Участията на Групата в асоциирани предприятия са както следва:

	2016	2015
	BGN `000	BGN `000
Инвестиции в асоциирани дружества	1,514	1,488
	1,514	1,488

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

	2016 BGN ‘000	2015 BGN ‘000
Салдо на 1 януари	1488	898
Дял в печалбата (загубата) на асоциираните предприятия за текущата година	43	590
Обезценка на инвестиции в асоциирани дружества	(17)	
Салдо към 31 декември	1514	1488

Делът на Групата в резултатите на асоциираните дружества за 2016 г. е както следва:

Дружество	Печалба/ (загуба) на дружеството	Участие в %	Дял от печалбата BGN ‘000
„Пътища и мостове - Про“ ООД	144	23.96%	35
„Пътно поддържане – Велико Търново“ ООД	38	20.00%	8
Общо:			43

18.2 Инвестиции в съвместни предприятия

Участията на Групата в съвместни дружества са както следва:

	2016 BGN ‘000	2015 BGN ‘000
Инвестиции в съвместни дружества	103	93
	103	93

	2016 BGN ‘000	2015 BGN ‘000
Салдо на 1 януари	93	82
Дял в печалбата (загубата) на съвместни дружества за текущата година	12	13
Обезценка на инвестиции в съвместни дружества	(2)	
Салдо към 31 декември	103	93

Делът на Групата в резултатите на смесените дружества за 2016 г. е както следва:

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

	Печалба/ (загуба) на дружеството	Дял от печалбата в BGN '000
Дружество		
ДЗЗД „Североизток груп”	30	10
ДЗЗД „Антична сердика”	4	2
Общо:		12

За инвестициите в асоциирани и смесени предприятия се прилага метода на собствения капитал.

Няма ограничения върху притежаваните от Групата инвестиции в асоциирани и съвместни дружества, заложили като обезпечения по задължения или други причини.

19. ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

Финансовите активи на разположение за продажба включват участия в следните дружества:

	Седалище	31.12.2016 BGN '000	Участие %	31.12.2015 BGN '000	Участие %
"Транзитна зона" АД	гр. Варна	9	1	9	1
Общо		9		9	

Финансовите активи на разположение за продажба са оценени и представени по цена на придобиване, намалена с натрупаната загуба от обезценка:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Цена на придобиване		
Салдо на 1 януари	15	15
Салдо на 31 декември	15	15
Начислена обезценка		
Салдо на 1 януари	6	
Начислена обезценка		6
Салдо на 31 декември	6	6
Балансова стойност на 31 декември	9	9
Балансова стойност на 1 януари	9	15

Няма ограничения върху притежаваните от Групата финансови активи на разположение за продажба, заложи като обезпечения по задължения или други причини.

20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания са както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Вземания от клиенти	73	37
Съдебни и присъдени вземания		159
Предоставени депозити и гаранции	11	4
Предоставени дългосрочни заеми	1	1
Предплатени разходи за услуги	21	
	106	201

Условията по предоставените от Групата дългосрочни заеми на несвързани лица са както следва:

Вид валута	31.12.2016			31.12.2015		
	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000
лева	1	4	5	1	2	3
Общо:	1	4	5	1	2	3

Предоставените дългосрочни заеми на несвързани лица не са обезпечени и са договорени при фиксиран лихвен процент (2015 г.: фиксиран лихвен процент).

Краткосрочната част на предоставените дългосрочни заеми на несвързани лица е представена в отчета за финансовото състояние към 31.12.2016 г. на реда „Търговски и други вземания“.

Във връзка със сключени договори за банкови кредити и за издаване на банкови гаранции, е учреден залог по реда на Закона за договорите за финансови обезпечения върху вземания на Групата, настоящи и бъдещи, по всички сметки в национална и чуждестранна валута при банките - кредитори, на които кредитополучателят е титуляр.

21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси включват:	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Материали, в т.ч:	836	2 096
- строителни материали	549	1 479
- резервни части	140	263
- горива и смазочни материали	73	45
- други материали	74	309
Готова продукция, в т.ч.:	2 896 0	3 069
- строителна продукция	2 159	2 316
- бетонови изделия	147	145
- битум	0	5
- фракция	590	603
Незавършено производство, в т.ч:	13	343
- строително - монтажни работи	13	343
Стоки, в т.ч.:	219	174
- сгради	204	159
- други стоки	15	15
Общо:	3 964	5 682

В края на отчетния период, материалните запаси на Групата са оценени по тяхната отчетна стойност, която не е по-висока от нетната им реализируема стойност /очаквана продажна цена, намалена с предполагаемите разходи за продажба/.

Размерът на намалението на отчетната стойност на стоково-материалните запаси до нетната реализируема стойност, отчетено в консолидирания отчет за всеобхватния доход е както следва:

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Материали		89
		89

Към 31.12.2016 г. върху налични материални запаси на Групата няма учредени залози като обезпечение по задължения или други причини.

22. КРАТКОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Текущите вземания от свързани лица са както следва:

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 Г.

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Вземания от асоциирани дружества, в т.ч.:	630	986
- по продажба на продукция и услуги	256	986
- по предоставени аванси	374	
Вземания от съвместни дружества, в т.ч.:		4,539
- по продажба на продукция и услуги		4,524
- по предоставени заеми		15
Други свързани лица, в т.ч.:	3,198	2,936
- по продажба на продукция и услуги	1,415	1,218
- по предоставени аванси	34	49
- предоставени заеми	1,749	1,669
	3,828	8,461

Вземанията от свързани лица по видове са както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби на продукция и услуги	1,886	6,767
Обезценка на вземания по продажби на услуги	(215)	(39)
Вземания по продажби на продукция и услуги - нето	1,671	6,728
Вземания по предоставени аванси	408	49
Вземания по предоставени заеми	1,749	1,684
Общо:	3,828	8,461

Вземания по предоставени аванси включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Предоставени аванси за доставки на материални запаси	390	33
Предоставени аванси за доставки на услуги	18	16
Общо	408	49

Предоставените краткосрочни заеми на свързани лица са договорени при следните условия:

Вид валута	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Съвместни дружества		
лева		15
		15
Други свързани лица		
евро	25	25
лева	1,724	1644
	1,749	1669
Общо	1,749	1684

Предоставените от Групата заеми на свързани лица не са обезпечени и са договорени при фиксиран лихвен процент (2015 г.: фиксиран лихвен процент).

Във връзка със сключени договори за банкови кредити и за издаване на банкови гаранции, е учреден залог по реда на Закона за договорите за финансови обезпечения върху вземания на Групата, настоящи и бъдещи, по всички сметки в национална и чуждестранна валута при банките - кредитори, на които кредитополучателят е титуляр.

23. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN`000	BGN`000
Вземания от клиенти по продажби	823	2,204
Обезценка на вземания	(63)	(30)
Вземания от клиенти по продажби - нето	<u>760</u>	<u>2,174</u>
Предоставени заеми	327	329
Обезценка на предоставени заеми	(34)	(35)
Вземания по предоставени заеми - нето	<u>293</u>	<u>294</u>
Краткосрочна част на предоставени дългосрочни заеми на несвързани лица (Приложение 20)	4	2
Вземания по предоставени суми	348	670
Обезценка на предоставени суми	(8)	(30)
Вземания по предоставени суми-нето	<u>340</u>	<u>640</u>
Данъци за възстановяване		49
Концесионна такса за възстановяване	107	
Съдебни и присъдени вземания	355	278
Обезценка на съдебни вземания	(97)	(17)
Съдебни и присъдени вземания - нето	<u>258</u>	<u>261</u>
Краткосрочна част на дългосрочните съдебни и присъдени вземания (Приложение 21)		423
Вземания за лихви и неустойки	90	2
Вземания по предоставени депозити и гаранции	28	14
Отложен данъчен кредит по Закона за данъка върху добавената стойност	2	13
Други вземания	14	9
Общо	<u><u>1,896</u></u>	<u><u>3,881</u></u>

Вземанията по предоставени суми включват:	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Абонаменти		
Предоставени аванси за доставки на услуги	211	377
Предоставени аванси за доставка на материални запаси	27	134
Предплатени разходи за застраховки	79	93
Такси за банкови гаранции	22	33
Предплатени разходи за абонаменти	1	3
Общо	340	640

Данъците за възстановяване включват:	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Корпоративен данък		49
Общо		49

Предоставените от Групата краткосрочни заеми на несвързани лица са както следва:

Вид валута	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
лева	327	329
Общо	327	329

Предоставените заеми на несвързани лица не са обезпечени и са договорени при фиксиран лихвен процент (2015 г.: фиксиран лихвен процент).

Във връзка със сключени договори за банкови кредити и за издаване на банкови гаранции, е учреден залог по реда на Закона за договорите за финансови обезпечения върху вземания на Групата, настоящи и бъдещи, по всички сметки в национална и чуждестранна валута при банките - кредитори, на които кредитополучателят е титуляр.

24. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства и паричните еквиваленти включват:			
		31.12.2016	31.12.2015
		BGN '000	BGN '000
Парични средства в разплащателни сметки, в т.ч.:		141	89
- в лева		129	74
- в евро		11	12
- в щатски долари		1	3
Парични средства в по срочни депозити, в т.ч.		40	40
- в лева		40	40
Парични средства в каса, в т.ч.		160	373
- в лева		156	366
- в евро		4	4
- в щатски долари			3
Ваучери, в т.ч.:		51	7
- в лева		51	7
Общо		392	509

Към края на текущия отчетен период върху паричните средства и паричните еквиваленти на Групата няма учредени залози като обезпечение по задължения или други причини.

Посочените в Отчета за паричните потоци движения са както следва:

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност:		
Постъпления от клиенти и други дебитори	28,301	52,771
Плащания на доставчици и други кредитори	(20,237)	(37,966)
Плащания свързани с персонала	(3,847)	(4,136)
Възстановени/(платени) данъци върху печалбата	44	(37)
Възстановени/(платени) данъци, без данъци върху печалбата	(1,526)	(2,603)
Концесионно възнаграждение	(105)	(14)
Постъпили/(платени) лихви, комисионни	(62)	(110)
Други постъпления/(плащания)	(200)	(431)
Нетни парични потоци от оперативна дейност:	2,368	7,474

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Парични потоци от инвестиционна дейност:		
Плащания за придобиване на имоти, машини и съоръжения	(658)	(1,073)
Плащания за придобиване на нематериални активи	(4)	
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	7	209
Предоставени заеми	(147)	(2,697)
Възстановени (платени) предоставени заеми	91	1,371
Постъпили лихви		20
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност:	(711)	(2,170)

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Парични потоци от финансова дейност:		
Получени заеми	9,662	920
Погасени заеми	(10,639)	(4,835)
Плащания по договори за финансов лизинг	(603)	(1,040)
Платени лихви, такси, комисионни и други	(193)	(240)
Нетни парични потоци от финансова дейност:	(1,773)	(5,195)

25. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Капитал

Към 31.12.2016 г. капиталът на дружеството-майка е разпреден както следва:

Вид акции	31.12.2016 г.				31.12.2015 г.			
	Брой акции	Стойност	Платени	Номинал	Брой акции	Стойност	Платени	номинал
		BGN'000	BGN'000			BGN'000	BGN'000	
Поименни акции с право на глас	91 075	91 075	91 075	1.00	91 075	91 075	91 075	1.00
Общо	91 075	91 075	91 075	1.00	91 075	91 075	91 075	1.00

Резерви

	Общи резерви	Други резерви	Общо резерви
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Резерви към 01.01.2016	9	26,211	26,220
Разпределение на печалба		1,190	1,190
Резерви към 31.12.2016	9	27,401	27,410

Общите резерви са създадени в резултат на разпределението на печалбата от предходни години според изискванията на Търговския закон.

Източник за формиране на други резерви е балансовата печалба.

Натрупана печалба

	Неразпределена печалба от минали години	Непокрита загуба от минали години	Общо всеобхватен доход	Натрупана печалба
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Натрупана печалба към 01.01.2016	366		1,281	1,647
Общо всеобхватен доход за периода, в т.ч.:			168	168
- печалба за периода			130	130
- друг всеобхватен доход за периода			38	38
Прехвърляне към неразпределена печалба от минали години	1,281		(1,281)	
Разпределение на печалба за резерви	(1,190)			(1,190)
Други	(4)			(4)
Натрупана печалба към 31.12.2016	453		168	621

Основен доход на акция

Изчислението на основния доход на акция за 2016 г. се базира на печалбата за периода, която е в размер на 130 хил.лв. (2015 г.: печалба от 1 302 хил. лв.), припадаща се на притежателите на поименни акции и средно притегления брой на поименните акции, налични за периода, приключващ на 31.12.2016 г. от 91 075 броя (31.12.2015 г.: 91 075 броя). Изчислението е направено както следва:

	2016	2015
Нетна печалба за годината, отнасяща се към притежателите на собствения капитал на дружеството-майка (BGN'000)	130	1,302
Средно - претеглен брой акции	91,075	91,075
Основен доход на акция (BGN)	1.43	14.30

Дивиденди на акция

Задълженията за дивиденди не се отразяват в консолидирания финансов отчет преди тяхното изплащане да бъде гласувано на годишно общо събрание на акционерите. През 2016 г. и 2015 г. не е взето решение за разпределяне на дивиденди.

26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Включените в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември задължения по финансов лизинг са по договори за придобиване на машини, оборудване и транспортни средства. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
Срок	BGN '000	BGN '000
До една година	505	490
Над една година	644	1 010
Общо	1 149	1 500

Минималните лизингови плащания по финансов лизинг са дължими както следва:

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

Срок	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
До една година	535	541
Над една година	663	1 064
	1 198	1 605
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(49)	(105)
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	1 149	1 500

27. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ ПАСИВИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние:

Отчетен обект	Временна разлика	Данък	Временна разлика	Данък
	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
1. Неизплатени доходи на физически лица	(28)	(3)	(24)	(2)
2. Задължения за неползвани компенсирани отпуски	(124)	(12)	(151)	(15)
3. Обезценка на вземания	(423)	(42)	(155)	(15)
4. Обезценка на имоти, машини и съоръжения	(160)	(16)	(160)	(16)
5. Обезценка на материални запаси			(142)	(14)
6. Задължения към персонала при пенсиониране	(240)	(24)	(217)	(22)
7. Обезценка на инвестиции	(26)	(3)	(8)	(1)
8. Данъчна загуба	(253)	(25)	(739)	(74)
9. Задължения в увеличение на финансовия резултат съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане	(5)	(1)	(5)	(1)
10. Провизии за гаранционно поддържане	(118)	(12)	(108)	(11)
Общо активи по отсрочени данъци:		(138)		(171)
1. Разлика между счетоводни и данъчни балансови стойности	6,864	687	7,061	706
Общо пасиви по отсрочени данъци:		687		706

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	Салдо на 1 януари 2016	Признати в консолидирания отчет за всеобхватния доход	Признати в консолидирания отчет за собствения капитал	Салдо на 31 декември 2016
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
1. Неизплатени доходи на физически лица	(2)	(1)		(3)
2. Задължения за неползвани компенсиреми отпуски	(15)	3		(12)
3. Обезценка на вземания	(15)	(27)		(42)
4. Обезценка на имоти, машини и съоръжения	(16)			(16)
5. Обезценка на материални запаси	(14)	14		
6. Задължения към персонала при пенсioniране	(22)	(2)		(24)
7. Обезценка на инвестиции	(1)	(2)		(3)
8. Данъчна загуба	(74)	49		(25)
9. Задължения в увеличение на финансовия резултат съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане	(1)			(1)
10. Провизии за гаранционно поддържане	(11)	(1)		(12)
Общо активи по отсрочени данъци:	(171)	33		(138)
1. Разлика между счетоводни и данъчни балансови стойности	706	(19)		687
Общо пасиви по отсрочени данъци:	706	(19)		687

Към 31.12.2016 г. и 31.12.2015 г. няма намаляеми временни разлики, неизползвани данъчни загуби или кредити, за които не е признат актив по отсрочен данък.

През 2016 г. и 2015 г. не е извършена корекция в отсрочените данъци в резултат на промяна в данъчното законодателство.

28. БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ ДЪРЖАВАТА

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Безвъзмездни средства предоставени от държавата признати в консолидирания отчет за финансовото състояние на 01 януари в т.ч.:	1,272	1,451
- безвъзмездни средства предоставени от държавата, свързани с активи	1,272	
Получени безвъзмездни средства предоставени от държавата, свързани с компенсиране на направени разходи	34	
Безвъзмездни средства предоставени от държавата признати като приход през периода	<u>(105)</u>	<u>(179)</u>
Безвъзмездни средства предоставени от държавата признати в консолидирания отчет за финансовото състояние на 31 декември в т.ч.:	<u>1,201</u>	<u>1,272</u>
- безвъзмездни средства предоставени от държавата, свързани с активи	1,167	1,272
- безвъзмездни средства предоставени от държавата, свързани с компенсиране на направени разходи	34	

Безвъзмездните средства предоставени от държавата свързани с активи включват получени през предходни отчетни периоди безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013 г.“. През 2016 г. по ОП „Развитие на Човешки ресурси ”2014-2020”, процедура чрез подбор на проекти „Ново работно място” са получени 34 хил.лв.

За 2016 г. и 2015 г. Групата няма неизпълнени условия, свързани с получените дарения. Не са настъпили непредвидими събития, които биха попречили на изпълнението на условията, свързани с получените дарения.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на Групата за изплащане на обезщетения на наетия персонал към края на отчетния период при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда и Колективния трудов договор всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на 6 брутни заплати към момента на пенсиониране.

Плановите в групата излагат групата на действителни рискове, като: инвестиционен риск, лихвен риск, риск на дълголетие и риск на заплатата.

Инвестиционен риск	Сегашната стойност на задължението по планове с дефиниран доход се изчислява като се използва дисконтов процент, определен по отношение на доходността на висококачествени корпоративни облигации.
Лихвен риск	Намаление на лихвения процент на облигациите ще увеличи задължението на всеки план.
Риск, свързан с дълголетие	Сегашната стойност на задължението по плановите за дефинирани доходи се изчислява при отчитане на най-добрата приблизителна оценка на смъртността на участниците в съответния план, както по време на работа, така и след приключване на трудовите взаимоотношения. Повишаването на очакваната продължителност на живота на участниците в плана ще повиши задължението по плановите.
Риск, свързан със заплатата	Сегашна стойност на задължението по плановите за дефинирани доходи се изчислява като се отчитат бъдещите заплати на участниците във всеки план. Така, увеличението в заплатите на участниците в плана ще повиши задължението по плановите.

Последната актюерска оценка на сегашната стойност на задължението по плановите за дефинирани доходи е направена към 31.12.2016 г., като са използвани услугите на сертифициран актюер.

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2016 г. са направени следните актюерски предположения:

- Демографски допускания – отразяват вероятността лицата, назначени по трудов договор да останат при работодателя и в момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, и за тях да възникне задължение за изплащане на обезщетение. Демографските допускания отразяват специфични вероятности, които се базират на статистическа информация за населението на страната:

- Таблица за смъртност – отразява вероятността лицата да доживеят определената възраст за придобиване на право на пенсия. Изчислява се за всяко лице индивидуално на базата на неговия пол и на възрастта му към момента на извършване на оценката. Използвана е таблица за смъртност и средната продължителност на живот на населението на България за периода 2010 г. – 2012 г. на Националния статистически институт.

- Вероятност от оттегляне – на базата на предоставената информация за текучеството на персонала през последните четири години и очакваното реструктуриране на дружеството през следващите две години е отразена вероятността за напускане или предстоящо съкращаване. Тази вероятност е приложена към съществуващата структура на персонала, съобразно разпределението на лицата по пол и възраст към момента на извършване на оценката.

- Финансови допускания – прилагат се към развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност. Приетите лихвени проценти представляват много важна част от процеса на оценката, тъй като се използват за дисконтиране на очакваните бъдещи потоци, в резултат на което се получават капитализираните стойности на бъдещите плащания. Финансовите допускания отразяват реалните очаквания за развитието и бъдещия размер на някои основни параметри като доходност на инвестициите, ръст на заплатите, инфлация и други. При определяне на финансовите параметри следва да се има предвид дългосрочния характер на задължението към по – голямата част от наетите лица, според момента на възникване на задължението на обезщетение.

- Ръст на заплатите - размерът на този процент е определен на базата на статистическата информация за ръста на заплатите в дружеството през последните пет

години и на прогнозните очаквания за следващите години, според очакваното ниво на инфлация. Като се има предвид статистическата информация за доходите и инфлацията в страната и очакванията на работодателя е определен прогнозен ръст на заплатите в размер на две на сто годишно.

- Процент на дисконтиране – процентът, с който трябва да се дисконтира задължението трябва да съответства на пазарните доходи към края на отчетния период, който носят първокачествените корпоративни облигации. При условие, че няма развит капиталов пазар следва да се използват пазарните доходи на правителствените облигации. Използваната за текущата оценка норма на дисконтиране е от *3 % годишна норма на дисконтиране*.

- Други допускания – при определяне на момента на пенсиониране за всички лица, работещи по трудов договор в дружеството се предполага, че те ще се пенсионират според изискването за пенсия за осигурителен стаж и възраст за работещите при условията на трета категорията труд.

Разходът за текущ стаж, минал трудов стаж и нетният лихвен разход за годината са включени в разходи за персонала в печалбата или загубата на Групата.

Преоценката (последващата оценка) на нетното задължение по плановите за дефинирани доходи е включена в друг всеобхватен доход за периода.

Сумите, признати във всеобхватния доход във връзка с плановите за дефинирани доходи, са както следва

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Разход за лихви	6	6
Разход за текущ трудов стаж	42	38
Изплатени доходи	<u>(26)</u>	<u>(3)</u>
Компоненти на разходите по плановете за дефинирани доходи признати в печалбата или загубата (Приложение 8)	<u>22</u>	<u>41</u>
Преоценка (последващи оценки) на нетното задължение по плановете за дефинирани доходи (Приложение 14):		
Актюерски (печалби) загуби, възникнали от промени в демографските предположения	(25)	(13)
Актюерски (печалби) загуби, възникнали от промени във финансовите предположения	2	25
Актюерски (печалби) загуби, възникнали от корекции, дължащи се на опита	<u>(15)</u>	<u>9</u>
Компоненти на разходите за дефинирани доходи, признати в друг всеобхватен доход	<u>(38)</u>	<u>21</u>
Общо:	<u>(16)</u>	<u>62</u>

Движението в сегашната стойност на задължението по плановете за дефинирани доходи, са както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Начално салдо на задължение по плановете за дефинирани доходи	<u>236</u>	<u>174</u>
Разходи за текущ трудов стаж	42	38
Разходи за лихви	6	6
(Печалби)/загуби от последваща оценка:		
Актюерски (печалби) загуби, възникнали от промени в демографските предположения	(25)	(13)
Актюерски (печалби) загуби, възникнали от промени във финансовите предположения	2	25
Актюерски (печалби) загуби, възникнали от корекции, дължащи се на опита	(15)	9
Изплатени доходи (плащания на лица по плана)	<u>(26)</u>	<u>(3)</u>
Крайно салдо на задължение по плановете за дефинирани доходи	<u>220</u>	<u>236</u>

30. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите дългосрочните задължения включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици	11	8
Предоставени аванси за продукция	126	
Предплатени наеми	2	
Депозити по договори за оперативен лизинг	14	4
	153	12

31. КРАТКОСРОЧНИ ЗАЕМИ

Краткосрочните заеми включват:			
	31.12.2016	31.12.2015	
	BGN '000	BGN '000	
Банкови заеми	629	1 723	
Други заеми	21	21	
	650	1 744	

Вид валута	Договорена сума '000	Падеж	31.12.2016	31.12.2015
			BGN'000	BGN'000
Банкови заеми				
лева	1,956	25.08.2017 г.	629	828
лева	1,897	25.08.2017 г.		895
Общо:			629	1,723

Групата е сключила и рамкови договори за банкови гаранции и за предоставяне на банков кредит с общ договорен размер 10,000 хил.лв . Към края на текущия и предходния отчетен период Групата няма усвоени суми по сключените договори.

Сключените договори за краткосрочни банкови заеми са договорени при лихвен процент:

- определен на база стойността на базов лихвен процент плюс надбавка (2015 г.: базов лихвен процент плюс надбавка);

- фиксиран лихвен процент (2015 г.: фиксиран лихвен процент).

Съдлъжници по сключени договори за банкови заеми са свързани лица. За обезпечение на задълженията по получените краткосрочни банкови заеми са учредени:

- Договорни ипотечи на имоти, машини и съоръжения (недвижими имоти) и инвестиционни имоти, собственост на Групата (Приложения 15 и 16);

- Особен залог по реда на Закона за особените залози върху имоти, машини и съоръжения, собственост на Групата (Приложение 15);

- Залог по реда на Закона за договорите за финансови обезпечения върху вземания на Групата, настоящи и бъдещи, по всички сметки в национална и чуждестранна валута при банките - кредитори, на които кредитополучателят е титуляр;

- Договорна ипотека на недвижими имоти, собственост на свързано лице;

- Особен залог върху движимо имущество, собственост на свързани лица.

Към края на текущия отчетен период Групата няма задължения за лихви по получените краткосрочни банкови заеми (31.12.2015 г.: 1 хил.лв.).

Получените от Групата други краткосрочни заеми са договорени при следните условия:

Вид валута	Договорена сума '000	Падеж	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Други заеми				
лева	160	31.12.2016 г.	21	21
Общо:			21	21

Полученият краткосрочен заем не е обезпечен и е договорен при фиксиран лихвен процент.

32. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Задълженията към свързани лица включват:

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Задължения към асоциирани дружества, в т.ч.:	3 733	4 836
- за покупка на стоки и услуги	3 615	4 783
- по получени аванси	50	8
- за получени заеми	68	45
Задължения към съвместни дружества, в т.ч.:	371	273
- за покупка на стоки и услуги	87	
- за получени заеми	284	273
Задължения към други свързани лица, в т.ч.:	520	770
- за покупка на стоки и услуги	292	608
- по получени аванси	55	37
- за получени заеми	173	125
Общо:	4 624	5 879

Задълженията към свързани лица по видове са както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Задължения по покупки на стоки и услуги	3,994	5,391
Задължения по получени заеми	525	443
Задължения по получени аванси	105	45
Общо:	4,624	5,879

Задълженията по получени аванси от свързани лица включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
За услуги	50	8
За продукция	49	37
Други	6	
Общо	105	45

Получените от Групата краткосрочни заеми от свързани лица са договорени при следните условия:

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

Вид валута	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Съвместни дружества		
лева	284	273
	<u>284</u>	<u>273</u>
Асоциирани дружества		
лева	68	45
	<u>68</u>	<u>45</u>
Други свързани лица		
лева	173	125
	<u>173</u>	<u>125</u>
Общо	<u>525</u>	<u>443</u>

Получените краткосрочни заеми от свързани лица не са обезпечени и са договорени при фиксиран лихвен процент (2015 г.: фиксиран лихвен процент).

33. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици	869	6,586
Задължения по получени аванси	309	647
Задължения към застрахователи	33	29
Задължения за получени депозити и гаранции	19	27
Удръжки от работните заплати	2	13
Задължения за лихви и неустойки	14	14
Задължение за концесионно възнаграждение (Приложение 37)	27	44
Задължения към подотчетни лица	10	2
Други	33	10
Общо:	<u>1,316</u>	<u>7,372</u>

Задълженията по получени аванси включват:

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
За продукция	298	138
За услуги	11	509
Общо	309	647

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ОСИГУРИТЕЛИ

Задълженията към персонала и осигурители са както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	269	327
текущи задължения	169	218
начисления за неползвани компенсируеми отпуски	100	109
Задължения за социално и здравно осигуряване, в т.ч.:	79	103
текущи задължения	59	80
начисления за неползвани компенсируеми отпуски	20	23
Общо	348	430

Към 31.12.2016 г. средносписъчния брой на персонала в Групата е 230 работници и служители (31.12.2015 г.: 438 работници и служители).

35. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Данъчните задължения включват:	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Данък върху добавената стойност	251	848
Данъци върху доходите на физическите лица	28	37
Данъци върху разходите	1	2
Корпоративен данък		2
Общо	280	889

36. ПРОВИЗИИ, УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

36.1. Провизии

Като провизии в консолидирания отчет за финансовото състояние са представени начислени провизии по договори за строителство. Изменението на признатото в консолидирания отчет за финансовото състояние задължение на Групата е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Провизии в началото на периода	108	82
Признати/реинтегрирани през периода	(62)	(33)
Възникнали през периода	72	59
Провизии в края на периода	118	108

36.2. Условни активи и задължения

36.2.1. Предоставени гаранции и обезпечения от трети лица

По сключени от Групата договор за банков заем и рамков договор за банкови гаранции и предоставяне на банков кредит, са учредени договорни ипотeki на недвижими имоти и залог по реда на Закона за особените залози на движимо имущество, собственост на свързани лица.

Свързани лица са съдлъжници на дружеството по сключени договори за банкови заеми и за издаване на банкови гаранции и договори за финансов лизинг.

36.2.2. Предоставени гаранции и обезпечения на трети лица

Гаранции

По сключени от Групата договори за банкови гаранции и за предоставяне на кредит, банката приема да издава банкови гаранции в полза на Групата и/или на свързани лица. Договорите имат срок на валидност до 31.12.2021 г.

Предоставени обезпечения

За обезпечаване на задължения по сключени договори за банкови кредити и по рамкови договори за банкови гаранции и за предоставяне на банкови кредити, са учредени

ипотеки на недвижими имоти /имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти/, особени залози на движимо имущество и вземания на Групата (Приложение 31).

Групата е съдлъжник по сключени от свързани лица договори за банкови кредити и за издаване на банкови гаранции, с размер на дълга към 31.12.2016 г. 3,342 хил.лв. (2015 г.: 4,083 хил.лв.)

Групата не е предоставила други обезпечения или гаранции на трети лица.

36.2.3. Заведени съдебни дела от и срещу дружеството

Към 31.12.2016 г. неприключилите съдебни дела заведени от Групата са както следва:

- две търговски дела срещу контрагенти с претендирани главници, лихви и разноски в размер на 304 хил.лв.;
- две административни дела
- шест изпълнителни дела срещу контрагенти с общ размер на главници, лихви, разноски и неустойки в размер на 26 хил.лв.
- едно гражданско дело с претендирани главници, лихви и разноски в размер на 4 хил.лв.

Към 31.12.2016 г. неприключилите съдебни дела заведени срещу Групата са както следва:

- едно гражданско дело от контрагент с размер на главницата 29 хил.лв., ведно с лихви и разноски;
- едно гражданско дело заведено от физически лица. Решението на Варненски апелативен съд е в полза на ищците и е в размер на 110 хил.лв. Решението се обжалва пред Варненски окръжен съд;
- три трудови дела с трудово – правен характер с претендирани главници в размер на 4 хил.лв и разноски в размер на 3 хил.лв.

37. КОНЦЕСИОННИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ

Към 31.12.2016 г. Групата (“Концесионер”) има предоставени от Министерство на икономиката и енергетиката („Концедент”) концесионни права за добив на строителни и скалнооблицовъчни материали със срок от 35 години.

За получените концесионни права “Концесионерът” дължи на „Концедента” концесионно възнаграждение. Определянето на дължимото концесионно възнаграждение се извършва въз основа на Методика за определяне на конкретния размер на концесионното възнаграждение за добив на строителни и скалнооблицовъчни материали.

Концесионното възнаграждение се заплаща на две вноски авансово и окончателно в срок до 30 януари всяка година.

Във връзка със получените от Групата концесионни права са издадени банкови гаранции.

38. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и лихвен риск на парични потоци. Управлението на рисковете се осъществява текущо от ръководството на дружеството-майка и респективно ръководствата на дъщерните дружества съгласно политиката, определена от ръководството на дружеството-майка.

Валутен риск

Активите и пасивите на Групата са деноминирани основно в лева, в евро и щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции (банкови заеми и други задължения).

Останалата част от операциите на Групата обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро.

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

31 декември 2016 г.	в USD	в EUR	в BGN	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Заеми и вземания		98	6,204	6,302
Парични средства и парични еквиваленти	1	15	376	392
Финансови активи на разположение за продажба			9	9
Общо финансови активи	1	113	6,589	6,703
Банкови заеми			629	629
Други заеми и задължения		1,149	6,069	7,218
Общо финансови пасиви		1,149	6,698	7,847

31 декември 2015 г.	в USD	в EUR	в BGN	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Заеми и вземания		25	12,840	12,865
Парични средства и парични еквиваленти	6	16	487	509
Финансови активи на разположение за продажба			9	9
Общо финансови активи	6	41	13,336	13,383
Банкови заеми			1,723	1,723
Други заеми и задължения		2,826	11,933	14,759
Общо финансови пасиви		2,826	13,927	16,753

Финансовите инструменти, които са деноминирани в евро, не са изложени на валутен риск, поради фиксирания курс на българския лев към еврото.

Следните значими валутни курсове са приложими през периода:

	Среден курс приложим за периода		Курс на датата на отчета	
	2016	2015	2016	2015
USD	1,77562	1,77000	1,85545	1,79007

Ценови риск

Ценовият риск е рискът, произтичащ от колебанията в цената на финансовите инструменти.

Дружествата от Групата са изложени на ценови риск в резултат на евентуалното нарастване на доставните цени на суровините и материалите.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Отсрочени плащания се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с Групата, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Групата има разработена и внедрена политика, която гарантира, че продажбите се извършват на клиенти с подходяща кредитна история.

Максималната кредитна експозиция в края на отчетния период е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Заеми и вземания	6,302	12,865
Парични средства и парични еквиваленти	392	509
Финансови активи на разположение за продажба	9	9
Общо финансови активи	6,703	13,383

Максималната кредитна експозиция в края на отчетния период за търговските вземания на Групата по географски райони е:

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
От страната	3,868	10,021
Общо	<u>3,868</u>	<u>10,021</u>

Движението на обезценката на търговските и други вземания през годината е:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Обезценка в началото на годината	154	2,382
Признати / реинтегрирани обезценки на вземания през периода	(43)	(2,302)
Начислена обезценка през периода	312	74
Обезценка в края на периода	<u>423</u>	<u>154</u>

Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, произтичащ от възможността Групата да не погаси в договорения размер или изобщо финансов пасив, както и възможността Групата да погаси в пълен размер финансов пасив, но на по – късна дата от уговорената.

Групата генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за Групата е основната стопанска дейност на дружествата от нея, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и трети лица.

Лихвен риск на паричния поток

Рискът на лихвоносните парични потоци е рискът, че бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти.

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на Групата под формата на дългосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск. Ръководствата на дружествата от Групата и това на

дружеството - майка текущо наблюдават и анализират експозицията на съответното дружество спрямо промените в лихвените равнища.

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на Групата е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за тези, за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на отчета за финансово състояние.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви Групата приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми) или са отразени в отчета за финансовото състояние по пазарна стойност и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност се представят по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и

надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

39.1. Свързаните лица, при които е налице контрол и тези, с които Групата има сделки и салда през текущия и предходния период, са както следва:

Свързани лица	Вид на свързаност
Сдружение „Етър”	Съвместно дружество
Консорциум "Претоварна станция за отпадъци - Несебър"	Съвместно дружество
"Си холд" ООД	Съвместно дружество
ДЗЗД "Път - депо 2013"	Съвместно дружество
ДЗЗД "Хелиос ПМ"	Съвместно дружество
ДЗЗД "Антична сердика"	Съвместно дружество
ДЗЗД „Североизток груп”	Съвместно дружество
ДЗЗД "ПС - ПМ 2013"	Съвместно дружество
"Пътно поддържане Велико Търново" ЕООД	Асоциирано дружество
"Пътища и мостове - ПРО" ООД	Асоциирано дружество
"П и М Агро" ООД	Друго свързано лице
"Варненски бряг" АД	Друго свързано лице
"Инжконсулт" ЕООД	Друго свързано лице
"Инжконсултпроект" ООД	Друго свързано лице
"Агенция за сградно управление и сигурност" ООД	Друго свързано лице
ЕТ "РИК - Росен Колелиев"	Друго свързано лице
"Пресбетонел" ЕООД	Друго свързано лице

Съставът на ключовия персонал е оповестен в Приложение 1 към консолидирания финансов отчет.

39.2. Сделки със свързани лица

Извършени са следните сделки със свързани лица:

“ПЪТИЩА И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

	2016	2015
	BGN`000	BGN`000
а) Продажба на стоки и услуги		
Асоциирани дружества	2,819	6,542
Съвместни дружества		12,574
Други свързани лица	703	1,199
	<u>3,522</u>	<u>20,315</u>
б) Приходи от наеми		
Асоциирани дружества	1	5
Други свързани лица	174	123
	<u>175</u>	<u>128</u>
в) Предоставени заеми		
Съвместни дружества	32	4
Други свързани лица	315	2909
	<u>347</u>	<u>2,913</u>
г) Възстановени предоставени заеми		
Съвместни дружества	33	3
Други свързани лица	264	1604
	<u>297</u>	<u>1,607</u>
д) Лихви по предоставени заеми		
Съвместни дружества	1	1
Други свързани лица	51	54
	<u>52</u>	<u>55</u>
е) Получени заеми		
Съвместни дружества	390	802
Други свързани лица	150	145
	<u>540</u>	<u>947</u>
ж) Изплатени заеми		
Асоциирани дружества	45	
Други свързани лица		291
Съвместни дружества		802
	<u>45</u>	<u>1,093</u>
з) Лихви по получени заеми		
Асоциирани дружества	16	
Съвместни дружества	11	12
Други свързани лица	4	6
	<u>31</u>	<u>18</u>

	2016	2015
	BGN`000	BGN`000
и) Закупуване на стоки и услуги		
Асоциирани дружества	3,166	8,795
Съвместни дружества	104	
Други свързани лица	1,449	1,255
	<u>4,719</u>	<u>10,050</u>
к) Разходи за наеми		
Други свързани лица	3	5
	<u>3</u>	<u>5</u>

Условията, при които са извършвани сделките, не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

Разчетите със свързани лица са оповестени в Приложения 22 и 32.

40. СЧЕТОВОДНИ ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ И ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ

Освен оповестените по-горе, през 2016 г. не са извършвани промени в приблизителните счетоводни стойности, които оказват значителен ефект през текущия период или се очаква да окажат значителен ефект през бъдещи периоди.

41. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Няма събития, възникнали между края на отчетния период и датата, на която консолидираният финансов отчет е утвърден за издаване.

Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 110 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на “Пътища и пътни съоръжения” АД на 22.05.2017 г. с Протокол от 22.05.2017 г.